

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 14.)

„GAZETA“ iese în lume de-o săptămână în urmă
 Abonamente pentru Austria-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumăra la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrația, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dușul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

REDACȚIUNEA,
 Administrația și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se returnează.
 INSERATE
 se primesc la Administrația în Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukes Naacht. Nuz. Augensfeld & Emoric Lesnor., Heinrich Schalek. A. O. P. pelik Nachf., Anton Ooppelik.
 în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-kört).
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicările mai dese după tariful și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani

Nr. 73. — Anul LXVIII.

Brașov, Vineri 1 (14) Aprilie.

1905.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1905

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șase luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corone, pe șase luni 2 corone

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Un mare arhieru și naționalist croat.

(a) Un învățat, care sciea să cântărescă oamenii și care a avut privilegiu să stea de vorbă aproape cu toți bărbații mari din veacul trecut, a dis odată într-o adunare, că dintre toți bărbații fruntași ai Europei pe câți i-a cunoscut, numai doi au fost în adevăr oameni mari: Bismarck și Strossmayer. Ceilalți toți seamănau mai mult său mai puțin unii cu alții în felul de a gândi și a lucra; aceștia doi nu seamănau cu restul oamenirei, ci se înălțau mult peste ceilalți, cum se înalță dintre deluri piscurile muntilor, a căror frunte se arată cu norii.

Strossmayer a fost episcop la

Diakovar, în Croația, der ceea-ce a făptuit acest episcop în lunga sa viață, din care 55 ani a ținut toia-gul de Arhieru în mână, a trecut departe peste granițele eparhiei și țării sale, provocând mirarea și venerația lumii întregi.

Și la mórtea lui au venit să condoleze prin telegrame împărați, regi și principii domnitori, dintre cari unii îl numiau cu mândrie „bunul lor prieten“. Din tineretele sale se cunoșcea talentul extra-ordinar și energia viitorului episcop. Și după ce și-a terminat studiile teologice pe la 1837 în Pesta, fiind numit capelan la Petruvaradin, într-o zi se duse la episcopul său din Diakovar cu rugămintea să îl mute la alt post mai însemnat, unde se-și pótă mai bine valora știința și oratoria. Episcopul s'a mâniat și i-a poruncit să se întorcă numai decât acasă. Strossmayer s'a întors și a petrecut totă noaptea în rugăciuni fierbinți. Dimineața a slujit sf. liturghie și după aceea a scris pe-o hârtie următoarele cuvinte: „M'am rugat lui Dumnezeu tot-deuna cu drag, și decă imi este îngăduit să privesc în viitor, mi-se pare că Dumnezeu m'a ales pentru ceva mare“. — Hârtia acesta se păstrează până în ziua de astăzi în Aca-tremia din Zagreb. Prin adevăr, încă în ziua aceea îl chemă episcopul la sine și îi comunică vestea sosită din Viena, că împăratul Ferdinand l'a primit la institutul „Augustineum“, unde se pregătesc tinerii preoți pentru studii mai înalte și doctorat.

Tinărul capelan, auzind cuvintele Arhierului său, a răspuns cu modestie, însă hotărât: „Să scii Excelență, că după D-vóstră eu am să urmez în scaunul arhieresc“. — Episcopul a rămas uimit, der vorbele s'au implinit, căci la 18 Noem-vrie 1849, Strossmayer fú numit episcop în locul lui Kukovic, care își deduse dimisia. Strossmayer era atunci în al 35-lea an al etății.

„Ce noroc îi suridea atunci!“ exclamă un diar apreciând activitatea lui Strossmayer și lăsând a se înțelege, că n'a știut să profite de norocul său. N'a știut să profite, seu mai bine n'a vrut să profite de norocul său în sensul vulgar, ca să alerge după înaintări. I-ar fi fost ușor să ajungă arhieriscop la Zagreb și cardinal, der lui i-a fost mai scump dreptul poporului său croat, pentru care s'a luptat totă viața.

Era pârșit până în adâncul inimii de sentimentul național și devisa lui era: „Totul pentru lege și neam“... „Din mormântul meu încă are să răsără iubirea de limbă și națiune“, dicea Strossmayer adeseori. Și în adevăr, când a observat, că rivna de maghiarizare se întinde și asupra Croației, el a fost cel dintâiu care s'a împotrivit cu cea mai mare energie.

Strossmayer a fost un spirit independent și cu orizonturi largi. Când Rușii și-au serbat la 1888 jubileul de 900 ani al creștina-rei, și-a exprimat felicitările într-o telegramă caldă adresată la Kiowia. Foile maghiare l'au atacat atunci vehement, ér Majestatea Sa l'a dojenit cu ocasiunea recepțiunei ținute la Belovar cu prilejul manevrelor. „Majestate, conștiința imi este curată“ a răspuns Strossmayer.

Idealul lui era unirea tuturor Slavilor de sud într'un mănunchi și pentru idealul acesta a luptat și întreținut legături cu bărbații cei mai însemnați ai epocii sale, cu un Gladstone, Laveleye etc.

Când și-a ridicat glasul în soborul cel mare din Roma, au fost unii, cari l'au invinuit că are de gând să se rupă de biserica catolică, pentru a-și realiza idealul său. Strossmayer a răspuns energic în același diar („Times“ din Londra), că nu desunirea, ci din contră unirea este idealul vieții sale.

Despre jertfele lui aduse pe al-

tarul culturii naționale croate amintim la alt loc al diarului nostru.

Așa a trăit și așa a lucrat marele Episcop al Croaților, lăsând o pildă neasemănată, cum trebuie să fie un arhieru luptător pentru credință și apărător și ocrotitor al drepturii naționale.

Amintirea lui va rămâne neperitóre.

Revistă politică.

De când Maj. Sa a pârșit Budapesta reîntorcându-se la Viena, în starea crise unguresci a urmat o pauză, care probabil că se va prelungi încă mult timp. Dilele aceste contele Tisza, tot ministru-președinte încă, a fost primit în audiență la monarhul. Mulți se așteptau, ca această audiență să aducă vr'un rezultat, vr'o schimbare. Inseă nici una, nici alta. Tisza s'a reîntors de la Viena tot ca ministru președinte, însărcinat și mai departe cu conducerea afacerilor. Se pare că Majestatea Sa fórte cu greu se pótă hotări să absolve pe Tisza de sarcina lui, de vreme ce el și guvernul său, apoi partidul liberal sunt încă adji în țera ungurescă singurul razim al punctului de vedere al cer-curilor militare, în chestiunea armatei.

De altă parte e clar, că situațiunea nu s'a îmbunătățit, ci dimpotrivă numai s'a înroutățit, decă lui Tisza i-s'ar da absolutu inainte de ce ar fi succes o rezolvare definitivă a crisei și decă s'ar numi un ministeriu de afaceri, care nu s'ar bucura de sprijinul dietei.

Intr'aceia în dieta ungară se întâmplă un lucru ciudat. Unul din deputații opoșiionali a prezentat o propunere, în sensul căreia să li-se dea un vot de blam lui Tisza și Perczel pentru făptuirile dela 18 Noemvrie și 13 Decemvrie anul trecut. Propunerea s'a cetit în ședința de eri, întâmpinată fiind cu aplause

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Alexandru.

— Schiță. —

Alexandru, cel mai mare și cel mai mic copil din casă, e un diavol abia de șapte ani. El alintat de toți, der mai cu seamă de bunicul său, un moș bătrân cu o clae albă ca zăpada în cap. Mânâncă cu moșu, dórme cu moșu și tot cu moșu se joacă de multe-ori. Se schimbă când între picioare, când între genunchii moșului; și întinde mustățile și le răsucește, seu își împântă mână în barbă și trage până când începe bătrânul să stringă din ochii săi și țipe. Atunci Alexandru se uită cu grijă împrejur, ca și când ar aștepta ceva. Tatăl său e mai aspru cu el de când s'a mai ridicat, și-l pedepsește des: „Ér te rog să ai grijă de tine, și să nu mă săgeți tat-tău la țucaus“, fi dice mă-sa des când e neastîmpărat, „și să scii că nu-l mai rog să te ierte!“ — „Apoi... îl săgețăm moșu!“ Atunci bătrânul îl chema, îl lua în brațe și-l săruta pe obraz, pe cap, pe unde-i venea, ca un nebul.

Li e drag nepoțelu și nu scie ce să mai facă. Câte vorbe aspre nu și-a auzit numai

pentru-că ține așa de mult la Alexandru: „Nu-și mai încape în piele de răsfățat și dumneata tot cu el își faci de lucru, par' c'ai cădút în mintea copiilor!“ Apoi când vrea să-l scape din mână māsii de Sf. Gheorghe cu trei crăculițe, lua ocări sdra-vene, der tăcea, lăcrămând de rușine; ér Alexandru, răzimat în ușă, arunca ochii pe furis, gata să deschidă, când o fi trebuință.

Măsa-l ține de scurt și pe pórta nici-odată nu-l lasă. Când pótă să scape însă, cesuri întregi se tăvălesce prin praf seu se murdăresce, jucându-se cu noroiul. Când vine acasă, mă-sa rămâne trāsniță, ér el par'că simte cum stau lucrurile, căci își vestesce sosirea printr'un tușit seu printr'o vorbă mai lingusitoare, ca să căștige bāgarea de seamă și bunătatea mamei sale.

„Ér te-ai umplut, ér, blāstāmăția lui Dumnezeu, eri țiam dat cămașă și astăzi par'că ești un țigan!“

Alexandru, trăgându-se napoi, îngana ceva nedeslușit a desvinováțire. Bătae tocmai strașnică dela mamă-se nu mănâncă: bătae de mamă. Când însă cade pe mână tatălui său, se schimbă socotela; atunci cere ajutor dela mă-sa; ér când cade în dragostea ei, atunci strigă pe moșu. Tóte ca tóte, der de la închisóre

nu-l pótă scăpa nimenea, când dice tatăl său odată. În cămăruță Alexandru la 'nceput țipa cât îi lua gura, der după ce s'a mai deprins, nu-i mai venea așa greu, ba chiar începuse să-i simtă farmecul, căci ades găsea ba lapte, ba smântână și așa își uita de pedepsă. Din când în când ér își aducea aminte de libertate și puneu ochiu la gaura cheii dela ușă și se ruga încet de bătrân să-i deschidă.

„Mai rabdă o lecă, puieu moșului, ca să trecă cesu, mai jōcă-te, că nu mai e mult!“

Intr'una din zile părinții lui Alexandru erau în luncă și lāsaseră pe băiat în grija bătrânului.

„Veți, tată, să nu-l lași pe blāstēmātu ăla de băiat să între în odaia din spre drum, că mi-o întórce cu fundu în sus. Ține-l aici în tindă să nu-l lași să iasă pe pórta afară! Să-l bați și să-l legi, decă nu te-ascultă, și-apoi... las' că ncape el în mână mea! Auzit-ai mă! Să nu ești afar pe pórta, că-ți tai picióarele! Auzi?!“ — „Auzit, mam', auzi!“

A stat miel până când s'au pierdut pașii pe drum și-apoi s'aruncă în brațele moșului, gata să spuie ceva și nu tocmai. Apoi o rupe rugător:

„Așa moșule, că nu mă bați, că ce m'oi duce numa în curte!... Mă duc s'aduc niște scāndurele să-mi faci o morișcă!...“

— „Nu, puieu moșului, că te umpli de apă... și-acolo la părău i-alunecuș și cađi!“

— Lasă-mă, moșule!... De ce nu mă lași!... Num'ăicea supt pridvor sunt scāndurele... Mă duc să le iau... Așa că-mi faci, moșule!...“

— Nu, că ne bate popa!

— Apoi popa n'a făcut morișcă, când a fost ca mine?

— N'a făcut, puieu moșului, adauge bătrânul zāmbind.

— Apoi... eu nu mă fac popă....

Decă nu, fă-mi o cursă să prindem vrābii!... Mă duc s'aduc cărāmidă!...“

Și fiind-că moșu rīdea mulțumit, fără să mai aștepte răspuns, sări peste prag, apoi peste treptele pridvorului și iute se întórse napoi c'o cărāmidă. O puse pe genunchii moșului, aduse un cuțit și ată, și mai mult de voie decă de nevoie, unchiașu n'cepu să radă cărāmidă cu cuțitu, ér Alexandru sārea nebul într'un picior.

— Mă duc s'aduc ciuru, moșule, ca să le punem supt ciur: și hop cu ciuru.

Cursa-i gata. Merg amēndoi tot atāt de voioși în curte, fac o găurică în pā-

sgomotose din partea majorității opo-
sionale. Eă așa-dér o dietă, care dă
un vot de blam șefului guvernului,
și eă un guvern, care e neputincios
față cu această manifestațiune de des-
aprobare, adus cu alte cuvinte în-
tr'o situațiune din cele mai triste și
desperate.

*
Mult svon și mare gălăgie se
face ađ și în jurul adresei către co-
ronă. Partidele din coalitiunea opo-
sitională au hotărât anume, să pre-
sente dietei un proiect de adresă
cătră coronă, în care se desfășure
doleanțele koștite în situațiunea
politică actuală. Să arete în deosebii,
carî sunt dorințele și pretensiunile
„națiunei” cu privire la armată, la
politica economică etc. Spre scopul
acesta au ales un comitet de redac-
tate a adresei. Acest comitet a pre-
gătit deja proiectul, care va fi supus
dieteii spre desbatere. Proiectul de
adresă e opera contelui Apponyi și e
un fel de cuvânt ultim cătră coronă,
o presiune asupra cercurilor militare
și politice din Viena, operă de la
care șoviniștii speră dobândirea pos-
tulatelor lor esagerate. Se crede însă,
că asupra adresei desbaterea se va
incepe numai după vacanța de Paști.

*
In situațiunea acēsta turbure și
incurcată diarul „Srbobran” din A-
gram publică un apel către naționali-
tățile din Ungaria, în care conducē-
torii acestora sunt invitați a convoca
un congres spre a lua poziție față
cu crisa politică actuală, care este
și o crisă a dualismului. In acest
congres, ăce diarul amintit, care ar
fi să se țină în Budapesta, tre-
buie să se evite cu mare precauțiune a-
parența, că naționalițățile ar aștepta
vr'un ajutor de la Viena. Naționali-
tățile nemaghiare se ia însă poziție
energică față cu estraveganțele so-
viștilor magari.

*
Nu va fi fără interes pentru ce-
titorii noștri să cunoșcă în impreju-
rările de față și cele ce se petrec
în Bucovina. Dieta Bucovinei se va
întruni în curēnd în sesiunea estra-
ordinară. Se crede în anumite cer-
curi, că în primele ședințe deputații
români vor cere, ca regimentele re-
crutate în Bucovina să aibă ca limbă
de comandă limba română, decă
Maghiarilor li-se va da această con-
cesiune. — O mare încordare dom-
nesce între Români și Ruteni, ce a-
menință cu o ruptură definitivă și
cu o desfacere a alianței dintre Ro-

mâni, Ruteni, Germani și Evrei, cari
compun așa numita „majoritate li-
berală democratică”. Supărarea Ru-
tenilor asupra Românilor își are is-
vorul în nouele numiri în consistoriu.
Tot atât de încordate sunt raportu-
rile între Germani și Evrei. Germa-
nii sunt antisemiți declarați, ei duc
o strașnică luptă economică contra
Evreilor și afară de acēsta s'a în-
cins între Germani și Evrei o luptă
inverșunată în jurul postului de pri-
mar în Cernăuți, rămas vacant după
retragerea baronului Kochanovski.

Războiul ruso-japones.

Privirile lumii întregi sunt in-
dreptate acum asupra evenimentelor
ce se vor desfășura ăilele viitoare în
marea chineză. Flota rusescă de sub
comanda amiralului Rosdestwensky,
compusă din 49 vase, a intrat ăilele
trecute în apele chinezese de sud, cu
scop de a-și croi drum spre marea
japoneză și de aci mai departe spre
Wladiwostok.

Se ăice, că amiralul japones
Togo așteptă cu flota lui pe Ruși în
apropierea insulei Formosa, alegēn-
du-și portul Kelung din acēstă ins-
ulă, ca basă de operațiune.

După o scire mai nouă, flota lui
Rosdestwensky a ajuns fără de nici
o piedecă până la insulele Anam-
ba și ar fi ancorat nu departe spre
nord-vest de grupul acestor insule,
situat în marea chineză de sud în
partea dintre peninsula Malacca și
insulele Borneo. O depeșă din Ba-
tavia spune, că s'ar fi dat deja o
luptă navală la insulele Anamba, ale
cărei amănunte lipsesc încă. Acestei
sciri însă nu i-se dă credēmēt. Ea
nu e confirmată din nici o parte.
După o scire telegrafică din Peter-
sburg, de la Rosdestwensky ar fi so-
prodit o mare mulțumire în statul
maior rusesc. Conținutul depeșilor e
tăinuit.

Un mare diar vienes vorbind
despre șansele luptelor în marea
chineză ăice între altele, că nu este
cu neputință, ca în lupta cea mare
ce se așteptă pe mare, Rușilor să le
suridă de astă-dată norocul. Flota
lui Rosdestwensky este, în ce pri-
vesce numărul vaselor de război,
superioră flotei japoneze. Cu tôte
aceste, Japoneseii au pe partea lor
prospecte de a căștiga și de astă-
dată lupta pe mare. In urma victo-
riilor ce le-au raportat până acum
pe apă și uscat, ei sunt încreduți în

forțele lor, cunosc bine marea în
care va avé să se întâmple lupta
decisivă, pe când flota rusescă stă
pentru prima-ôră în fața grozăve-
niilor unui război pe un ocean ne-
cunoscut.

In cas când ar învinge Rușii și
vor nimici flota japoneză, lor le vor
sta deschise țermul și porturile ja-
poneze, ér armata japoneză din Man-
ciuria n'ar mai avé legătură cu Ja-
ponia și n'ar mai puté primi de aici
nici ajutore nouē, nici munițiuni și
provisiuni. Decă înving însă Japo-
nesii, stăpânirea pe mare rămâne în
mâna lor, ér Rușii vor trebui să se
resgândescă, decă mai are sens con-
tinuarea războiului.

Orî-care ar fi rezultatul luptelor
pe mare între cele două flote pu-
ternice inimice, un lucru e nein-
doios: ele vor fi decisive în răz-
boiul actual.

*
De pe câmpul de război din
Manciuria nimic nou și mai însem-
nat. Se dau lupte între avantpostu-
rile inimicilor — atăta tot.

Din Tokio se vestesce, că Ja-
ponia face pregătiri mari pentru
continuarea războiului. Ea își va in-
doi numărul trupelor convinsă fiind,
că va puté cu timpul să ocupe și
Charbinul și tot-odată să opereze con-
tra Rușilor la răsărit.

Mișcarea bandelor în Macedonia.

„Corespondența Politică” află din Con-
stantinopol din isvor oficial turcesc, că
în satul Obetwik din Macedonia, trei ser-
vitori bulgari au ucis cu lovitură de to-
por doi copii musulmani. Acēstă crimă co-
misă din nici un motiv și într'un sat lo-
cuit numai de musulmani, este atribuită
punerilor la cale ale comitetelor bulgare
revolutionare, cari caută să irite popula-
țiunea musulmană. Nisce comitagiul au tras
asupra a patru soldați turci, cari se ăuceau
de la gara Strumnița (vilaetul Salonic) în
oraș și au ucis unul. Doi băeți între 18 și
19 ani, cari tăiau lemne în vecinătate, au
fost uciși cu toporele de către aceiași reu-
făcători și un musulman numit Huseim
bin Ferliad, care la aceeași oră se ăucea
la gara Strumnița, a fost rănit grav.

Pórta a primit sciri confidentiale,
după cari o intrunire a șefilor comitagi-
lor ar fi avut loc acum căte-va ăile în
vilaetul Ueskueb, într'o localitate ce nu
se cunoscă încă exact. Printre acești șefi
se aflau Cernopiew, din teritoriul Strum-
niței, și Sandansky din munții Perin. Șefii
de bande, cari până în present lucrau fie-
care în deplină independență, ar fi aderat

la organizațiunea interioră, la care s'ar fi
raliat și disidenții din districtele Perlepe
(vilaetul Monastir) și Veles (vilaetul Ues-
kueb).

Autoritățile turcesci au intrat de cu-
rēnd în posesiunea unei hărți topografice
a sandjacului din Ueskueb, în care se gă-
siau înscrise cu litere, cu cifre și cu alte
semne convenționale, diviziunea zonelor
șefilor de bande și dislocațiunea bandelor.

Din Monastir se comunică patriarcha-
tului ecumenic, că autoritățile în ultimul
timp fac tot ce este cu putință pentru a
sfirși cu bandele bulgare. Comitagiul sunt
urmăriți fără cruțare și s'a reușit a-se ni-
mici mai multe bande. Totuși terorismul
continuuă în țără, ér în orașul Monastir pri-
mejdia ar fi latentă. Mitropolitul din Mo-
nastir, care a primit scrisori amenințăto-
re din partea Bulgarilor, evita de cât-va timp
de a-și părăsi locuința. Notabilul bulgar
Daniil Rizow a fost atacat în mijlocul stra-
dei la Monastir, fără nici un motiv, de
doi greci cari au tras asupra lui cinci fo-
curi de revolver și l'au rănit grav. Ambii
agresori au isbit să dispară. Amănunte-
le acestea dovedesc de o parte, că comi-
tetele bulgare-macedonene, reduse la ac-
tivitate neînsemnată în interiorul princi-
patului, au început o acțiune de concen-
trare a forțelor răsește, căutând să ia con-
ducerea de aprôpe a activității bandelor
din Macedonia, pe cari se șilesc să le or-
ganizeze într'un corp disciplinat și în ace-
lași timp iriteză prin cruđimii seltabice po-
pulația musulmană, a cărei iritație ar pu-
té contribui la sporirea bandelor.

De altă parte se observă, că patriar-
chatul are de asemenea organizat un corp
de ucigași, cari tranșeză cu revolverul său
cu cuțitul ori-ce afacere neplăcută pentru
clerul grecesc.

In asemenea condițiuni, cu tôte ati-
tudinea așa de bine chibzuită a guvernului
și a autorităților turcesci, e greu de pre-
văduț, că timpul crimelor și cruđimilor din
Macedonia ar fi aprôpe de șfirșit. Ceea-
ce însă în schimb e sigur, e că suprave-
ghierea de aprôpe ce se exercită asupra
fie-cărei mișcări turbulente, se va fini prin a
face tot mai mult imposibilă organizarea
de măceluri în massă, ori-câte șfortări ar
face comitetele bulgare de o parte și pre-
oții greci de cealaltă.

Judecând încurcarea situație din Ma-
cedonia și deprinderea populației de a nu
socoti condamnabil nici un mijloc de sa-
tisfacerea patimilor și urilor ce o frământă,
înțelegem că nimic mai mult, decăt fac
autoritățile turcesci, nu se póte face în
momentul de față și că decî apropierea
unui timp de liniște tre-
buie așteptată cu
multă nerăbdare.

mēt, pun cămămidă cu crestătura d'asupra,
pun mămăliga, apoi la ușa găurii lațul, de
care-i legată o pētră. Alexandru presară
mămăligă și prin prejur, apoi fuge după
moșu și amēndoi să pitesc după stălpul
pridvorului. Bētrānul stă gheboșat pe
un scăunel cu trei picioare, ér Alexandru,
culcat alături jos, scóte din când în când
capul și se uită cu ochi pânditori; ér bē-
trānul, când vede pe Alexandru atent,
atunci își arată și el, cu vicienie, capul
bălaiu de după stălp.

— Te vede, moșule, te vede! Las'
să mă uit numai eu, ș'apoi îți spui eu când
o prinde!... Una mie și una ție, nu-i așa
moșule?... A dintăi i-a mea..., adăogă el
cu ochi întrebători.

— Așa puui moșului...

— Uite că vin găinile!... Le omor!...
Hiș, hiș!... Stăi moșule, să mă duc eu, că
să sperie vrăbiile de tine!

Puse mâna pe bolovan. Ar da, dér
i-e frică că sbórá vrăbiile de pe șură.
Alungă găinile în curtea vecinului, apoi
se 'ntórcē la moșu și se pune la pândă.

Acum vrăbiile încep a se lăsa una
câte una după șură și încep a se ospēta
din mămăliga risipită.

— De ce nu intră 'n cursă, moșule!

— Apoi dec'ai risipit prea multă mă-
măligă pe jos! Stăi s'o mănânce întâi pe
aia, c'apoi intră și 'n cursă.

Tot mai multe să lasă!... Una s'a-
propie...

— Pst! moșule, se nu te misă!..

Alexandru și-a 'ncordat până și de-
getele de la picioare. Stă atent ca leul la
pândă. Cu o mână ține pe moșu să nu se
misce, ér c'un ochi urmăresce vrabia,
care sărind prin fața cursei, par' c'ar mē-
sura ceva...

— Ha!... a prins!

In pripă băiatul, împiedecat de ge-
nunchii moșului, s'a dus mai mult d'a ro-
stogolu pe treptele pridvorului.

— Hai repede, moșule! repede că
móre!

ÉR bētrānul cobóra cu grijă treptele
și legānādu-se greoiu, alérgă cocoșat și
cu pletele rēșfrānte 'n vēnt.

— I cocoș, moșule!... Să nu-l apuci
de cioc, că te ciupescel!...

Ce bucurie și pe unul și pe altul!
I-a scos bētrānu lațul din gāt și l'a dat
lui Alexandru, care repede alergēnd înă-
untru, l'a vērīt supt ciur.

— Acum să veđi, moșule, ce de mai
prindem! Acum la puicuță i-se face dor

de cocoș și se vîră și ea 'n cursă. Pui-
cuța i-a ta moșule!...

— A mea.

— Apoi o bagă și tu supt ciur să se
'ntálnescă cu cocoșu meu?

— Bag, puui moșului.

Alexandru se uită să vadă dec' a
mai prins.

— N'a mai prins, moșule. Ce fru-
mósă e! Hihi! Ce frumoșă e! Să-i dăm
mămăligă, moșule!

Când să vîre mămăliga supt ciur,
sbírr...

Alexandru 'ncepū să plāngă, dér se
domoli în speranța c'o să mai prindă.

— De ce nu mai prinde, moșule?

— Acum mai jócă-te și tu cu alt-
ceva, că pasărea, după ce-a scāpat de la
noi, le-a spus ălortalte și-acum s'or fi mā-
niat. Dar' las' că mîne ér prindem. Du
ciuru 'n cămară, și-agață-l în cuiu, ca să
nu cunoscă mă-ta.

— Ihi.

— Ei, l'ai aședat?... Nu mai ești Ale-
xandru?... Ce faci, că te 'nchid acolo!

Când să uită bētrānul, Alexandru
incepuse să smāntenescă ólele. Cu vocea
pe jumătate, lāsānd d'ocamdată óla, Ale-
xandru șopti:

„Moșule, moșule! hai să māncām o
țîr de lapte!”

— Nu, puui moșului, că ne bate mātă.

— Apoi tu să n'o lași.

— Apoi mă bate și pe mine.

— Las' că n'o lasă tata.

— E hei!...

— Hai, moșule, numa o țîră.

— Ei, du-te adă dér o lingură.

Ca trāsnetul să repeđi, și 'napoi. Și
când să între, bētrānul împinse ușa, ér
Alexandru, rămāind afară, începū să plān-
gă. Dar d'odată să 'nsenină; învarti cheia
în ușă și 'neue pe bētrān în cămāruță.

Acum se deschisēră ochii bētrānului.

— Ce-ai făcut, Alexandru!

— Scii, moșule, c'a đis tata să stai
și tu în cămāruță?

— Deschide, puui moșului, că tu ești
cu minte!

— Ba io.

— Deschide, puule!

— Ba io... Să bată ciasu, ca să se
'mplinescă; scii c'asa đice tata că... până
bate césu.

„Nu e de glumă” își đise bētrānu
'n sine.

— Deschide Alexandrică, pușoru
moșului.

SCIRILE ȚILEI.

— 31 Martie v.

† Episcopul Strossmayer. — Poporul croat e în doliu. Sâmbătă în 8 Aprilie a repausat la reședința sa din Diakovar episcopul George Iosif Strossmayer în anul al 91-lea al etății și al 56-lea al episcopiei. Episcopul Strossmayer a fost cel mai bătrân episcop în Europa și renumele lui a străbătut peste granițele patriei sale. Ca membru în consiliul imperial din Viena la 1860 a luat cuvântul în mai multe rânduri vorbind în favorul monarhiei unitare. Când s'a încheiat dualismul între Austria și Ungaria, Strossmayer n'a fost de loc mulțumit și de atunci încôce adeseori a avut conflicte cu politica maghiară. Intr'un rând un preot din diecesa lui a fost osîndit pentru »afățare« împotriva Maghiarilor. Episcopul a răspuns la osîndire prin aceea că a numit pe acel preot vicerector la semeniarii din Diakovar. La soborul cel mare din Roma (1870) a luat de asemenea în mai multe rânduri cuvîntul, spunînd că nu e cu prilegiu să se enunțe infalibilitatea papei. Discursurile lui rostite în limba latină le-au admirat metropolii și episcopii adunați în sobor din tota lumea. Infalibilitatea s'a decretat și Strossmayer s'a supus. Ceea-ce a făcut repausatul episcop pentru neamul său, pe care l'a iubit cu căldură și pentru care a suferit, nu se pōte spune în câte-va rânduri. El a întemeiat universitatea din Zagrab, el a întemeiat academia, el a fost acela, care a dăruit neamului său, o galerie de icōne în valoare de un milion de corōne. El a zidit catedrala din Diakovar, o minune de zidire și care a costat mai multe milioane, el a întemeiat și ajutat numeroase școle, a sprijinit literatura și pe scriitorii, cu un cuvînt a fost bărbat providențial. La mōrtea sa Maiestatea Sa monarhul nostru a trimis o telegramă de condolență, tot așa și regele Serbiei și principele Nichita al Muntenegrului, care îi era prieten bun. Dăcă ar fi mai jertfit ceva din dragostea de neam pe altarul celor puternici, ușor ar fi ajuns arhiepiscop și cardinal, el însă și-a iubit mai mult drepturile poporului decît desertațiunile înaintărilor. — Să dea Dumnezeu și altor popōre asemenea arhieriei!

Stipendii. La »Asociațiunea pentru sprijinirea învățăceilor și școlărilor români meseriași — Brașov« sunt de conferit opt stipendii de câte 40 cor. anual. La acestea pot compete ucenicii români meseriași, plasați în Brașov, avînd a-și instrui cerelele cu următoarele documente: 1) Atestat de botez. 2) Contractul încheiat cu măestrul, la care e plasat, — în original. 3) Atestat despre purtare și silință de la măestru. 4) Atestat de sărăcie. 5) Testimoniu școlar. Terminul pentru înaintarea rugărilor este până inclusiv 30 Aprilie v. (13 Maiu n.) 1905. — Cele ce vor intra după acest termen nu vor fi luate în considerare.

Prelegere populară. Despărțământul I (Brașov) al Asociațiunei a ținut Duminecă în 27 Martie st. v. a treia prelegere populară în *Prejmer*. Tocmai s'a făcut comasarea în această comună, și deoțee poporul nostru se scie greu afla în situațiunea nouă,

comitetul a venit în ajutorul poporenilor rugînd pe d-l paroch din Codlea I. *Comanescu*, să țină Prejmerenilor o prelegere despre »*Lucrarea și folosirea pămîntului după comasățione*«. Părintele Comanescu a primit cu plăcere această invitare și în ziua amintită s'a și prezentat în Prejmer împreună cu secretarul desp. d-l Nicolae Bogdan și d-l prof. Ciortea, — unde i-a așteptat întreg poporul adunat în frumoasă școlă română, în frunte cu părintele Ludu și cu învățătorii din loc. După-ce la căldurosa bineventare ce a adresat d-l Ludu oșpeților a răspuns d-l N. Bogdan, arătînd scopul mergerii lor în comuna Prejmer, părintele Comanescu și-a început interesanta și instructiva prelegere.

După prelegere întreg publicul s'a retras în altă sală a școliei, unde era pregătît deja »*Skiptonul*« pentru ca d-l Ciortea să țină o prelegere însoțită cu proecțiuni despre »*Influența alcoolului asupra omului și faptele rele la care îl duce pe om această patimă*«.

Relevăm cu această ocaziune dragostea și ospitalitatea, cu care sunt primiți din partea poporului și a frunțășilor săi — membrii comitetului despărțământului nostru.

Ședința publică a studenților români din Brașov. Societatea de lectură »Ioan Popasu« a elevilor dela gimnasiu împreună cu Societatea de lectură a elevilor dela școlă comercială superiōră invită la *Ședința publică* ce se va aranja Duminecă în 3 (16) Aprilie 1905 în sala festivă a gimnasiului gr. or. român din Brașov. Începutul la orele 3 p. m. Ofertele marinimōse se vor distribui $\frac{1}{2}$ pentru întreținerea fanfarei școlare și $\frac{1}{2}$ pentru fondul celor două societăți.

Programa: 1. Deschiderea ședinței. 2. Patru cîntări pentru cor mixt: a) G. Dima: Mărturisiri-vē Domnului! b) D. G. Kiriac: Jalea orfanului. c) G. Dima: Trei păstori. d) G. Dima: Astăți prorocile. — 3) În ce se ne căutăm fericirea? disertațiune de P. Manole sen. cl. III com. — 4. Ucigașul fără voce, poezie de Gr. Alexandrescu, declamațiune de Ioan Broșu cl. VIII gimn. — 5. Două cvintete instrumentale (1 cornet, 2 cornuri, un eufoniu și un bass): a) G. Cavadia: Te iubesc, nu mē uita. b) I. Zeller: Cîntec din: »Der Vogelhändler«. Esecutate de fanfara studenților dela gimnasiu. — 6. Elemente populare în epica lui Alexandri, disertațiune de Corn. Albu cl. VIII gimn. — 7. Trei cîntece pentru cor de bărbați: a) G. Dima: Spre cer ridic ochii inimei mele. b) H. Bönicke: Corōna cufundată. c) H. Zöllner: La joc. — 8. T. Speranță: O anecdotă, declam. de Alex. Tabac, cl. III com. — 9. Marș, esecutat de fanfara studenților dela gimn.

Suntem convinși că publicul român din Brașov va sprijini cu totă căldura nisuințee și prestațiunile tinerimei nōstre dela școlēle centrale române din Brașov, cu atât mai mult, că la ședința festivă de Duminecă va debuta pentru întăia oră în public și fanfara studenților nōștri, înființată și susținută cu mari cheltueli. Cheltuelile împreunate cu procurarea instrumentelor de alamă trec peste o mie de corōne și fiind o parte din venitul curat destinat pentru fondul fanfarei, este cu

atât mai mult de dorit, ca publicul românesc să sprijinească cu obolul său această nouă instituțiune frumoasă școlară, care e menită să procure și în viitor publicului românesc adese-orî momente plăcute.

Centenarul lui »Don Quichotte«. Ministrul instrucțiunei publice al Spaniei a stabilit definitiv programul serbărilor centenarului lui »Don Quichotte«. O mare cavalcadă alegorică amintind episoade din faimōsa carte va parcurge strățile orașului. O mare bătaie de flori va avē loc la Recreo. Patru mari cinematografe vor fi instalate în diverse puncte din capitala Spaniei reproducînd scene și aventuri ale cavalerului de tristă memorie și a scutierului lui. Va avē loc o manifestație și o defilare militară înaintea statuiei lui *Cervantes*. Sēra representație de gală la operă unde bustul lui *Cervantes* va fi încoronat. Academia spaniolă va organiza un serviciu funebru, unde vor fi pronunțate discursuri în onōrea genialului autor al lui *Quichotte* și al *Galateei*. Guvernul va restaura capela în care a fost botezat *Cervantes* și va organiza o expoziție bibliografică a tuturor edițiunilor lui »Don Quichotte« și a tuturor cărților, în care s'a scris despre el și a armelor și obiectelor de artă din acea epocă. Se va crea un institut *Cervantes*, literar și artistic, subvenționat de stat și numeroase concursuri literare. În fine se va face o emisiune de timbre poștale comemorînd centenarul. În Paris Liga acțiunei latine încă a decis să celebreze memoria marelui scriitor spaniol.

O invenție nouă românescă. Inginerul N. *Fortunescu* din Brăila a inventat un motor, care pōte funcționa indiferent cu apă orî cu aer sub presiune, cu aburi, gaz de luminat sēu cu benzină. Brevetul de inventator a fost cumpărat de o societate din Berlin, care s'a constituit cu un capital de 800,000 mărci, sub numirea »*Fortunescu-Motoren-Gesellschaft*« spre a exploata această invenție, căreia specialiștii îi proorocesc cel mai frumos viitor.

Turcii din Bulgaria și posibilitatea unui rēșoiti. Se telegrafiază din Sofia ȝiarului »*Zeit*«, că populațiunea turcā din Bulgaria pare a pune nădejde pe posibilitatea unui rēșoiti turco-bulgar. ȝiarele turcesci din Bulgaria pun populațiunei turcesci întrebarea, că ce atitudine ar avē în cazul unui rēșoiti. În Bulgaria orientală și mai ales la Schumla și împrejurimî comitetele turcesci string bani.

Inchiderea cantinei populare. În 1 Aprilie s'a închis cantina populară înființată și întreținută de societatea »*Crucea roșie*« din Brașov, după o activitate de patru luni. Experiențele, făcute în restimpul acesta au scos la ivlă marea importanță, ce o are această instituțiune humanitară și prin urmare ea va forma și în viitor un punct însemnat al activității societății.

Din datele privitoare la mersul cantinei în lunile de ernală rezultă următoarele: Pe ȝi au primit prānȝul în număr mijlociu 40 persoane. Incasările făcute se urcă la 1385 cor. 26 b., dintre cari 600 cor. ca ajutor dela oraș 360 cor. 26 b. dela societatea »*Crucea roșie*«, ér restul de 425

dela alte corporațiuni și particulari. Cheltuelile au fost de 1213 cor. 58 b., în care sumă nu sunt socotite contribuiriile mal rinimōse în victualii. În total s'au împărțit în cele patru luni de ernală 6490 porțiuni mâncare, 1420 litre lapte și 7910 porțiuni pāne, față de 4799 porțiuni mâncare și 1151 litre de lapte în anul trecut. Din datele aceste rezultă dēr o desfășurare și creștere îmbucurătoare a activității cantinei populare, ceea-ce în primul rēnd este a se mulțumi interesului și marinosității publicului donator. Comitetul societății »*Crucea roșie*« esprimă din nou mulțămitele sale căldurose tuturor acelor, cari au condus agendele cantinei și cari au contribuit prin obolul lor la scopul humanitar urmărit de societate prin înființarea cantinei populare.

20 mii morți în cutremurul din India. ȝiarul »*Daily Express*« primesce din Lahore (India) următoarele: Catastrofa cutremurului de pămînt e nemăsurat de mare. Raportul oficial spune, că sunt peste 20 de mii morți.

Banđele din Macedonia: »*Politische Correspondenz*« află din Constantinopol, că nisce banđe bulgărești au dat foc mănăstirilor grecești dela Clisura (Macedonia.)— O altă banđă bulgărescă, după ce a incendiat mănăstirea grecească *Cerilovo*, a omōrit pe învățătorul grec *Melagonu*. Populațiunea grecească a făcut demonstrațiuni, telegrafînd valiului și sultanului cerēndu-le protecțiune. — O bandă bulgărescă a jefuit mănăstirea grecească *Slivina*, ucidēnd pe ȝstareț, archimandritul *Anthinow* după ce-l silise, amenințându-l cu cuțitul, și-i dea totă averea mănăstirei. Apoi membrii banđei au mutilat cadavru, au omōrit pe un alt călugăr și au dat foc mănăstirei.

Lefurile lui Alexiew și Kuropatkin. Corespondentul din Petersburg al ȝiarului »*Daily Telegraph*« scrie, că și cei mai mulți credincioși partisanii ai guvernului nu-s mulțumiți cu ministrul de finanțe, fiind-că generalul *Kuropatkin* și amiralul *Alexiew* își capetă și acum plata de comandant suprem și de guvernator. *Kuropatkin* afară de plata-i de general mai capetă o întregire de un milion de franci, amiralul *Alexiew* afară de plata de amiral un adaus de 700,000 franci. Și pe când aceștia capetă așa bune plăți, familiile celor căduți pe câmpul de luptă abia pot trăi și le amenință fōmea.

Necrolog. Anunțăm cu adēncă durere, că scumpa nōstră fetiță *Sidi* aȝi-nōpte după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul în etate de $5\frac{1}{2}$ ani. Inmormēntarea va fi la 13 Aprilie d. a. la $\frac{1}{2}$ 4 ore. Dormi în pace, ānger dulce! *Orăștie*, la 12 Aprilie st. n. 1905. — Jالنicii părinți: Dr. Aurel de *Muntean* și soțian. Hedvig *Müller*.

Francisc Ondricek. Atragem atențiunea publicului asupra artistului în viōră de o celebritate universală, care va da Vineri, 14 l. c. în sala cea mare a »*Redutei*« un concert. Ar fi de prisos să mai facem reclamă. Numele *Ondricek* e de ajuns spre a asigura o sală archiplină. Bilete se pot cumpēra la librăria *Zeidner*. Program: »Concert pe viōră G. Moll de

— Ba io, moșule!

— Deschide, că dăcă nu, nu-ți mai fac cursă! Deschide c'apoi îți fac acum!

— Ba io; sē batā cēsu.

Bietul bătrân, vēdēndu-se ținut așa în întunerec, îl apucă un fel de rușine. E gata sē plāngă.

— Deschide, pușorule! Deschide, că-ți fac morișcă!... Nu deschiȝi?

— Ba.

— Deschide că vine mă-ta și mē găsesce aici ș'apoi nu te mai apēr!... Deschide că-ți dau lapte!

— Nu-mī dai!

— Ba-ți dau!

— Las' că sciu eu!

— Deschide, puiule, că plāng!

— N'a bătut cēsu, moșule.

— Nu-i nimic!

— Apoi imi deschiȝi și tu, când m'o nchide tata?

— Deschid!

— Da lapte 'mī dai?

— Dau mult!...

Când a eșit afară, era negru de nēcaz. Alexandru s'a tras îndērēt cu frică. Nicī-odată nu l'a mai vēdūt pe moșu așa de supărat.

— Las' tu, blăstēmaturile, că te regulez eu! Nu mai vēȝi tu de la mine nimic! Nicī o vorbă bună pentru tine nu mai pui! Facă-ți ce-or vrea! Ba am sē le spui d'aci 'nainte toȝe relele pe cari le faci!

— Apoi, moșule!...

— Eu nu sunt moșu-tău!...

Alexandru și-a uitat acum și de cursă și de lapte și de toȝe făgăduelile moșului și se uita cu grije și cu ochii rugători la bătrân.

D'odată sună pōrta și s'aude gura tatălui sēu. Alexandru nu scia unde sē se pitescă, și rēmase zăpăcit într'un unghiū al tinȝii, dēr bătrānu eșii 'n pridvor.

— Unde-i Alexandru?

— Aicȝ, rēspunsu bătrānul.

— Aicea sunt, mamă, n'am făcut ni-

mic, rēspunsu el din tindă.

— I-a spune-mī cum s'a purtat.

— Bine s'a purtat mititelul!...

Alexandru rēmase 'nmămurit și par' c'un bolovan i-se luase de pe inimă; faȝa i-se 'rșenină și ceva-l atragea la moșul sēu mai mult ca orī când. Cu o rușine, care-i stetea atât de bine-acum, apropiindu-se de bătrân, fi cădu 'n braȝe. Cu ochii scāldați în lacrămi, moșu-l sāruta într'una și nu se mai sātura. Nu i-s'a părut nicī odată mai blānd și mai cu minte ca acum.

— Da cine mī-a umblat la lapte — strigă mama din cămăruțā — că-l ia hanțataru!...

Alexandru și ascunse faȝa în pieptul bătrānului.

— Da asta de unde ai mai învățat-o, ștregarule; blăstēmăția lui Dumnezeu!

Și luānd pe Sf. Gheorghe din grindă, începu să-i scuture crācucele amenințator....

— Eu am umblat, ȝise bătrānul umilit.

— Lasă-mē, tatā, nu mai glumi; ér vrēi sē-i acoperi ștregăriile? Dă-mi-l încōce, că fără bātăe nu facem nimic cu el.

— Alexandru e copil cu minte, eu am umblat.

Și două brobōne de lacrămi se scursēră din ochii plecați ai bătrānului.

— Lasă-l femeu, ȝise bărbatul, care cu ochii plini de lacrimi întră 'năuntru.

Alexandru rēmase mult timp lipit de sinul moșului sēu și nu scia ce sē credă. Atātea gānduri sē frāmāntau în mintea lui, încāt sē zăpăcise.

»Eu am umblat și moșu ȝice că-s cu minte«.

D'atunci Alexandru a pornit'o pe vāgășul cel bun, și de câte-orī dedea de câte-o greșelă, par'că din adēncul pāmēntului auȝia un glas istovit »Alexandru-băiat cu minte, eu am umblat!...«

Romulus Ciofloc.

Cei mai excelenți profesori și medici il recomandă ca remediu cu efect contra morburilor de plumani, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronchită cronică, tusa convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovēză apetitul și face sē creasă greutatea corpului, depărtēză tusa și flegmă și face se încetēz asudarea de nōpte. — Din cauza mirosului și gustului sēu plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia sē capetă în sticle de 4 cor. Sē fim atenți, ca fie-care sticlă sē fie provēdută cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvițera.)

Bruch (Fr. Ondricek). 2. Bolero de Chopin (I. Famera) 3. a) Air b. Prélude de Bach (Ondricek). 4. Rapsodie nr. 14 de Liszt (I. Famera). 5. a) Berceuse de Arensky b) Tarantela de Ondricek (Ondricek). 6. Variațiuni »Moses« pe corde G. de Paganini (Ondricek.)

Garantéză farmacia C. Balasa, că miraculosul lapte de castraveți a lui Balasa nu este vătămător feței. Numai odată se comande on. dame de probă lapte de castraveți a lui Balasa și se vor convinge că acest cosmetic îndată face să dispară pistruiele, pete de ficat, sgrăbunțe, părași și alte necurății ale feței și împrumută feței un teint fin și neted. O sticlă 2 cor. Săpun de castraveți veritabil englezesc 1 cor. Pudra 1 cor. 20 b. Se capătă în toate farmaciile.

Este important ca celor ce sufer de șoldină și reumatism să li-se atragă atenția asupra renumitei alifii a lui Zoltan. Efectul acestei alifii este constat de mii de scriitori de recunoștință. Așa și-au exprimat mulțumirea și recunoștința pentru escentela alifii: Laficzár maior, Iosef Zsendovits canonic, dómna Dr. Iohann Wégh, Dr. Richnacsy, Fodor Gábor, Baronésa Stransky, conte Nyári, conte Keglevich, conte Auersberg etc. declarând că cu folosirea alifiei s'au vindecat de șoldină și reumatism învechit. Sticla 2 cor. în farmacia lui B. Zoltán Budapest V Szabadságtér.

Contra mandatului de deputat de la Baia-de-Crișiu a făcut avocatul Ragalyi cu alți 12 soți ai săi șoviniști jalbă la dietă, pe cuvânt, că înainte și în decursul alegerii preoții și învățătorii români ar fi agitat în contra integrității națiunii politice și a constituției maghiare prin aceea, că au ținut vorbiri românești, au cântat românește și au stărui pentru șalegerea protopopului V. Damianu din Brad, care a fost candidat de conferența activistă de la Sibiu cu program național. S'au mai plâns, că preoții români ar fi ășis cătră alegători, să nu vindă pe protopopul lor, cum a vindut Juda pe Christos, decă ș'ar votul străinului, și că alegătorii ar fi fost puși în mișcare cu lozinca: »să trăească țera ungrușcă sub opinca românescă«.

Pertractarea s'a ținut Vinerea trecută înaintea comisiunii judiciare a IV-a a dieței și acuzatorii au cerut să se anuleze mandatul lui V. Damianu, fiind-că a fost ales pe basa programului conferenței dela Sibiu, care nu se unesc cu ideea statului național maghiar. Pertractarea a fost amânată pe 10 Maii a. c. pe când s'a cerut să fie prezentat programul de la Sibiu în copie legalizată. Președintele comisiunii a a fost vestitul koșthist Coloman Thaly.

Erî, în 13 l. c., a fost pertractare contra mandatului avocatului Dr., Mihalyi de la Heanda-mare, tot din motivele de mai sus. Resultatul încă nu-l șcim.

Inmormântarea lui Ioan Pop Reteganul.

On. Redacțiune! Cu inima sfâșiată de durere, cu ochii scâlțați în lacrimi și cu mâna tremurândă vă raportează despre decursul înmormântării celui mai harnic învățător, și celui mai dulce povestitor român Ioan Pop Reteganul.

Activitatea lui e cunoscută. A răposat cu péna în mână în serviciul poporului român, și a murit sêrac, ca toți ómenii cu ocupație literară în brazda sêracă a poporului nostru. Nemilôsa mórte l'a șajuns în Reteag, Luni în 3 Aprilie la 7 óre sêra, deplâns de o soție iubitoare și de fetița-i gingașe, precum și de trei moșnegi septuagenari, o mamă gârbovită și socrii încărungiți.

Inmormântarea i-s'a făcut la 6 Aprilie, începând de la 11 óre a. m., și a durat până la 4 óre p. m.; a fost una dintre cele mai frumoșe înmormântări. A jălit familia și l'a plâns cei din jur, dér mai mult pare că l'a plâns poporul. Nenumăratele telegrame și scrisori de condolențe, cununile ce-i împodobiau sicriul, au dat dovadă despre acesta.

Intre cununile depuse erau și cele trimise de vrednica inteligență din Bistrița cu inscripția: »Inteligența română din Bistrița — lui Ioan Pop Reteganul«, și cea

trimisă de inteligența din Deși: »Dulcelui povestitor I. Pop Reteganul — inteligența română din Deși«.

Serviciul funebrel l'au îndeplinit, sub conducerea veteranului protopop din Cusdrióra Ioan Goron următorii preoți: Ioan Sonea (Reteag), Constantin Juga (Negrilesei), Ștefan Buijă (Mihăesci), Gregore Ciunterei (Ambrisiu), Gregore Dragoș (Sân-Mărgita).

Răspunsurile le-a dat corul improvizat de învățătorii: Ioan Băcociu (Deși), Teodor A. Bogdan (Bistrița), Ioan Drăgan (Cusdrióra), Ioan Cărca (Beclean), Nicolae Pop (Reteag), Ioan Spătărean (Lelesci), Teodor Tamaș (Ocna Deșului), Teodor Coroian (Giurgesci) și Theodor Brehariu preot în Lelesci.

Predica ocașională a ținut-o harnicul preot local Ioan Sonea, ér panegiricul vrednicul protopop Goron. La urmă d-l Dr. Gavril Tripon a vorbit în numele poporului român, al literaturii, culturii și folcloristicii române, al căror sincer și neîntrecut muncitor a fost rēposatul. Nu voi șchița conținutul acelei vorbirii, care a stors lacrimi chiar și din ochii străinilor asistenți, ci-mi rezerv a vo trimite. (Am primit-o și vom publica-o — Red.)

După sfârșirea serviciului, care s'a ținut în biserică, sicriul a fost luat pe brațe de învățătorii asistenți și dus în cimiter unde înainte de a se scorbî între cei mulți, subscrisul i-a adus ultimul tribut, ținând un scurt cuvânt de »adio« în numele tuturor învățătorilor români din țeră, cărora nu li-a fost numai coleg, ci și un bun conducător și model de sirguință, energie și caracter. Ér în sunetele cântecului »Cu lacrimi și floră«, cântat de corul învățătoresc, sicriul a fost coborît pentru vecie...

Din pressă au fost reprezentate: »Fóia școlastică« (Blăși), »Gazeta Transilvaniei« (Brașov), »Tribuna« (Arad), »Gazeta de Dumineca« (Șimleu), »Fóia Poporului« (Sibiu), »Unirea« (Blăși), »Poporul Român« (B-pesta) și »Familia« (Oradea-mare).

Inteligența română din Bistrița a fost reprezentată prin d-nii: Dr. G. Tripon avocat, Emil A. Chiffa contabil, Theodor A. Bogdan învățător. Peste tot întreaga inteligență română din Bistrița s'a purtat vrednic față de memoria și familia regretatului Ioan Pop Reteganul, luând inițiativa de a valora lăsământul literar al repausatului.

Inteligența română din Deși a fost reprezentată prin d-nii: Dr. Ioan Chereșeș, Dr. Liviu Micșă advocați, Ioan Băcoci învățător și Ioan Anca compt.

Din împrejurime au participat: Aurel Juga cand. de avocat, apoi preoții gr. or. Augustin Bodea (Corabia), George Lărgean (Negrilesei) etc., precum și un frumos număr de dame și popor. Reteagul a fost aprópe întreg, fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Deși cazul de mórte nu s'a făcut cunoscut destul de timpuriu, totuși Asociațiunea, după informația primită, pe cale telegrafică a rugat pe d-l protopop Gregoriu Pușcariu din Beclean a o reprezenta la înmormântare.

Afară de acesta d-l preposit Ales. Bene, ca președinte al reuniunii învățătorilor din jurul Gherlei și director preparamental, a trimes o telegramă de următorul conținut: »În numele reuniunii învățătorilor din jurul Gherlei și a preparandiei diecesane, exprim durererea din ocasiunea morții harnicului și meritatului Ioan Pop Reteganul. În veci pomenirea lui«.

D-l Clement Grivase director în Năsăud, ca secretar al reuniunii învățătorilor »Mariana«, mai departe familia moșului și academicianului Porcius din Rodna-veche, apoi protopopul Gerasim Domide din Bistrița, I. P. Lazar editor-proprietarul Gazetei din Șimleu și alți forțe mulți au trimes telegrame de condolențe, din acest trist incident.

Dormi în pace suflet blând. Memoria și numele ce ți-l'ai câștigat atât în cariera-ți spinosă de învățător român, precum și pentru munca prestată în interesul li-

teraturei noastre, — în veci nu se va șterge.

Fie-i ținina ușorã!

Theodor A. Bogdan,
inv. în Bistrița.

Asociațiunea meseriașilor români din Brașov.

Raportul comitetului »Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași—Brașov« pe anul de gestiune 1904, cetit în adunarea generală, ținută în 2 Aprilie st. n. 1905.

— Fine. —

8) **Ajutóre sodalilor.** Ajutóre pentru sodali s'au dat anul acesta în sumă de 125 cor.

Mai multe rugări înaintate pentru astfel de ajutóre au trebuit respinse, de óre-ce petenții au înaintat cereri nemotivate și din cauză, că deși ei ca ucenici au stat sub scutul Asociațiunei și ca atari au beneficiat de multe favoruri, astăzi, calfe fiind, se gândesc la Asociațiune numai atunc, când îi copleșese lipse și năcazuri.

Și pentru atari ómenii statutele nu provéd nici un fel de ajutóre.

Afară de ajutórele amintite, comitetul a votat un ajutor de 30 cor. pentru incendiații din Cămpeni.

Nenorocirea ce i-a ajuns pe bieții Cămpenari, credem că justifică pe deplin purcederea acesta a Comitetului.

9) **Binefăcătorii Asociațiunei:** Aceștia au fost: a) Redacțiunile foilor: »Transilvania« — Sibiu — »Familia« — Oradea-Mare — »Albina«, »Voința Națională« și »Monitorul Oficial« — București, — cari ni-au trimis diarelelor gratuit. b) Eforia școlilor centr. rom. gr. or. din loc, care ni-a pus la dispoziție pentru ucenici bilete de baie gratuite. c) Fericitul Nicolae de Șuștai, care a lăsat în testamentul său pentru Asociațiune suma de 400 cor., bani ce deja s'au și încasat.

Față de acest binefăcător, Român cu suflet nobil, rugăm pe on. adunare generală să-se arate reverința prin ridicare în picioare dicându-i »Dumnezeu să-l erte!«

d) Un alt binefăcător al Asociațiunei noastre este și fericitul Nicolae Eremias, fost membru al Asociațiunei. La timpul său s'a luat notă despre încetarea din viață a acestui regretat bărbat, s'a trecut însă cu vederea să se amintescă, că și acesta a testat Asociațiunei noastre suma de 400 cor., pe cari erezii lui universalî au dreptul și datorința să o plătescă în decurs de 10 ani.

Rugăm pe on. adunare generală să-se și exprime reverința și față de acest binefăcător.

10) **Rēmasul I. Burbea:** Completând aci raportul nostru din anul trecut, facem cunoscut on. adunării generale, că judecătoria din Loc a transcris Asociațiunei cu drept de proprietate casa erezită de ea de la fericitul Burbea, rămânându-ne îndatorirea de a plăti, conform planului oficios de împărțire al averei rămase după Burbea, pe ceilalți legatari.

Dupăce am ajuns proprietari de casă, grija de căpetenie a Comitetului a fost, oum să chivernisescă mai bine această avere a Asociațiunei. Ocupându-se în mai multe ședințe de-arândul cu această chestie ponderosă, a ajuns la convingerea, că cea mai bună chivernisělă se face, decă casa se va vinde.

Asta din următoarele motive:

Casa era a noastră, dér noi nu eram stăpâni, ci purtători de sarcini.

Causa e, că asupra acestei case și a grădinei aparținătoare ei, aveau dreptul de usufruct pe viață următorii: Manole Burbea, Dumitru Haller și soția sa, despre cari se pôte cu siguranță presupune, că cel puțin 30—35 de ani s'ar fi mai folosit de dreptul lor testamentar. Așa-dér în timpul acesta noi am fi avut numai pagubă, căci deși stăpâni, nune puteam folosi de proprietatea noastră, dér cheltuelile trebuiau suportate: pe legatari trebuia să-i plătim noi, și reparaturile de asemenea noi aveam să le facem.

Credem, că acestea sunt motive destul de puternice pentru a justifica pe deplin hotărîrea comitetului de a vinde casa.

Vândarea s'a și efeptuit și casa a cumpărat-o domnul Dumitru Haller și soția sa pentru prețul de 3600 cor., îndeplîindu-se tóte formele legale ale vânđării.

Credem, că nu e de prisos să motivăm și acest pas al Comitetului.

La ideea de a vinde casa ne-a adus propunerea d-lui Manole Burbea, ca să-i dăm o părțică din grădină și anume: 198[□] și densusul în schimb va abdice de dreptul de usufruct pe viață asupra întregii realități.

Convenindu-ne propunerea, am căutat să facem schimbul.

Transacțiunea însă era imposibilă, decă casa nu am fi vândut-o d-lui D. Haller, care împreună cu soția sa numai așa s'au învoit a abdice de dreptul de usufruct pe părțică din grădină, despre care vorbim și care s'a și dat d-lui M. Burbea.

Luând acestea în considerare ne-am hotărît a vinde casa des menționată d-lui D. Haller pentru prețul arătat.

Și cu acestea credem, că on. adunare generală va aproba vânđarea casei moștenite de la fericitul I. Burbea, precum și schimbul făcut cu nepotul acestuia, cu d-l M. Burbea.

Plățile ce s'au făcut din prețul vânđării, celorlalți legatari se pot vedé din contabilitate.

11) **Incasări de datorii restante:**

Am comunicat anul trecut că din datorii restante, ce le are Asociațiunea la particulari, au rēmas neincassate 5004 cor. 46 b.

Din acestea în anul de gestiune 1904 s'au mai încasat 1363 cor. 26 b. Restul de 3641 cor. 20 b. e asigurat și încasarea lui se va realiza cât mai curând.

12) **Starea membrilor:** Anul acesta numărul membrilor Asociațiunei noastre s'a sporit cu 7, dintre cari 4 ca membrii fundatori, ér 3 ca membrii ordinari.

13) **Intrunirea meseriașilor:** Ca și în trecut, și în anul acesta localul Asociațiunei a fost deschis în fie-care Duminecă, precum și la sêrbători mai mari, pentru-ca meseriașii noștri să aibă un loc de întrunire cinstit și necostisitor.

Aci le-a stat la dispoziție tóte jurnalele Asociațiunei, precum și o sală cu biliard. Și nu ne plângem, că acest local n'ar fi fost cercetat, am dori însă să soșescă odată timpul, ca toți meseriașii români din Brașov să simtă necesitatea de a cerceta acest local și cel puțin odată pe șeptémână în órele lor libere să se întrunescă aci.

14) **Un plan pentru viitor:** Sub acest titlu am comunicat on. adunării generale din anul trecut, că comitetul nostru s'a ocupat cu ideea de a recruta membrii pentru Asociațiune și dintre sodali și anume dintre aceia, cari nu sunt membrii la alte societăți.

Lucrarea s'a și făcut prin o comisiune compusă din d-nii: Ilie Savu și Dumitru Haller, însă fără rezultat, de óre-ce sodalii, cari ar fi fost aplecați a intra în rândul membrilor Asociațiunei noastre, au cerut drepturi și o organizare deosebită, ceea-ce statutele nici nu prevéd, nici nu permit. Și ast-fel nici Comitetul nu le-a putut acorda.

Regretăm decî, că lucrarea în această direcție deocamdată a fost suspendată, ideia însă n'am abandonat-o.

Când vom crede, că e timpul potrivit și spiritele altfel predispușe, vom face nouă încercări.

15) **Propuneri:** Comitetul cu acestea terminându-și raportul pe anul de gestiune 1904, rógă pe on. adunare generală să binevoiască a primi următoarele propuneri:

1) Să ia la cunoscință acest raport, precum și raportul casei și al comisiunii censurătoare, și să dea Comitetului absolutoriul pe anul de gestiune 1904.

2) Să exprime mulțumită în scris:

a) generósei donatóre Eliza Stroescu.

b) Eforiei școlilor centrale rom. gr. or. din loc și

c) Redacțiilor cari ne trimit diare gratuit.

Convocare.

Despărțământul Indolului aparținător „Reuniunii învățătorilor gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș” își va ține adunarea ordinară de primăvară în ziua de S-tul Georgiu la 6 Mai st. n. a. c. în școala greco-catolică din Jara inferioară. La această adunare sunt rugați a lua parte toți învățătorii acestui despărțământ: on. domni preoți ca directori școlastici și toți aceia pe cari îi interesează înaintarea poporului.

Program: 1) La 8 ore a. m. participarea în corpore la serviciul divin. 2) Prelegere practică de Basiliu Poruți învățător în Hășmaș. 3) Deschiderea adunării. 4) Cetirea și verificarea procesului verbal luat în adunarea trecută. 5) Constatarea membrilor prezenți și legitimarea celor absenți. 6) Disertațiunile de Alesandru Peștean și Teodor Radu. 7) Criticarea prelegerei practice și a disertațiilor. 8) Inscrierea membrilor noi și încașarea taxelor restante și curente. 9) Raportul casarului și al bibliotecarului. 10) Raportul comisiunii esmise în adunarea de toamnă ținută în Schiopți conform punct. 12 din procesul verbal luat acolo. 11) Alegerea oficialilor. 12) Statorirea locului și timpului pentru adunarea viitoare. 13) Designarea disertantului și a propunătorului. 14) Eventuale propuneri. 15) Închiderea adunării.

Poșaga-inferioară-Belióra, la 10 Aprilie 1905.

Ioan Oltean, Georgiu Giurgiu, preș. desp. notariul desp.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Arhidiecesa.

XXVII.

De lângă Mureș, Mărțișor 1905.

La câștigarea membrilor ajutători despărțământele au un câmp vast și larg de lucrare, care o pot efectui cu succes, decât toți membrii vor desvolta o activitate continuă.

După raportul comitetului central din anul expirat către adunarea generală de astă toamnă, Reuniunea avea cu totul numai 85 membrii ajutători. Un număr de de tot mic și disparent față cu însemnătatea Reuniunii noastre. Numărul acesta avem să-l augmentăm cu tot adinsul la o cifră, care să întrécă pe cea a membrilor ordinari și fundatori, căci decă ne-a succes a câștiga în favorul Reuniunii 36 membrii fundatori, cum să ne lăsam și să rămănem cu cifra de tot mică și neînsemnată de 85 membrii ajutători?

În sensul ș-lui 9 lit. c. al statutelor Reuniunii: membrii ajutători sunt acei indiviți, cari plătesc în casa Reuniunii câte 2 corone la an. Membrii ajutători pot fi numai cetățeni de ai statului ungar. După ș-ul acesta al statutelor putem dăr primi pe ori și cine fără deosebire de confesiune, numai să ne dea 2 corone anual.

După raportul comitetului central mai mulți membrii ajutători are despărțământul Făgăraș (35), după aceea Aiudul (30) Cojocna (20), Reghinul (7), Giurgeu (3), Mureș-Uióra (5), Morlaca (4), Sânmărtin (3), Indolul (3), Mureșul (2). În următoarele despărțăminte nu se află după raportul comitetului central nici un membru ajutător: Alba-Iulia, Almaș, Arieș, Blașiu, Cățina, Clușiu, Dêrgea, Iernot, Fărâgău, Lușoșul mare, Mediaș-Ibășfalău, Roșia montană, Sibiu și Turda, adecă 14 despărțăminte n'au desvoltat în astă privință de la înființarea și constituirea reuniunii nici o activitate neavând în sînul lor nici un membru ajutător.

Despărțămintele acestea zao unele pe un teritoriu din cele mai productive, unde, afară de parochi și poporul în cea mai mare parte este mai bine situat și unde pe lângă ore-care zel și bunavointă de a puté câștiga sute și sute de membrii ajutători; prin urmare la nesuccesul în astă privință pórta vina neinteresarea conducătorilor și membrilor ordinari ai acestor despărțăminte, căci eu nu cred, că pe tot teritoriul dîs se se află vr-un paroch séu poporan mai cu stare, care să nu sacrifice spre scopul și în interesul prosperării Reuniunii noastre 2 corone.

Find-că adunările despărțământelor să țin primăvara și toamna, conducătorii lor să se folosescă de ocaziune toamna după un seceriș bogat, ca să îndemne pe toți a contribui ceva pentru Reuniune. Nu vom avé dóră tot așa recolte slabe ca în anul trecut, și cu ajutorul lui Dumnezeu vom avé și ani mai buni, când apoi, deosebi toamna, poporul mai cu înlesnire va contribui, ér despărțământul să ceară de la biroul central blanchete, ca așa cassarii despărțământelor să pótă îndată după primirea banilor de la membrii ajutători a preda donatorului chitanța de primirea taxei.

Mureșanul.

Literatură.

„Între Someș și Prut“. — Schițe. Impresii. Amintiri. De Augustin Paul (Delaletca). — București. Institutul grafic Minerva. Prețul lei 1.50. Pagini 311.

Autorul a scos în acest volum o parte a foiletonelor sale publicate sub pseudonimul „Delaletca“ în colónele »Gazetei Transilvaniei«. Institutul editor »Minerva«, la care au apărut în timpul din urmă atâtea volume frumóse, a arătat și cu această ocaziune cum scie el să dea în mâinile publicului român o carte elegant tipărită, cu copertă anume desemnată pentru acest volum — cu un preț atât de ieftin.

Lăsam să urmeze aici tabla cuprinsului: În târnațul casei noastre. — Din trecut. — Episcopul Mihail Pavel. — Discurs funebru. — O excursiune în România. — Pe Tâmpa. — În Prejmer. — În Treiscaune. — Despre socialism. — La Crăciun — acasă. — Români cari nu sciu romănesc. — Unguri cari nu sciu unguresc. — O excursiune în comuna Bod. — Un exemplu. Gavril Muzicescu.

Comandele se pot face la »Minerva« București. Strada Regală 6. și la toate librăriile. Din Brașov se trimit prin librăriile Ciurcu și Zeidner pentru prețul de 1 cor. 75 bani franco.

Dare de sēmă și mulțăminta publică.*)

— Urmare. —

Prin colecte adunați am mai primit pentru incendiații din Cămpeni:

Dela »Lipovana« (Lipova) 218 corone 20 bani, cu următoarea listă: »Lipovana«, institut de credit și economii, societate pe acții Lipova 150 cor., Voicu Hamsea, protopop Lipova 10 cor., Ioan Cimponeanu, preot Lipova 3 cor., Dr. Georgiu Popescu advocat Lipova 3 cor., Petru Papp Lipova 4 cor., Ioan Bechichian Lipova 1 cor. 20 b., C. Missits Lipova 5 cor., Aurel Saviciu Lipova 2 cor., George Savin Lipova 5 cor., Gregoriu Marienescu, amplotat Lipova 1 cor., Dejenariu Ioan 2 cor., Florian Roxin, preot Lipova 1 cor., Dr. Morariu M. Rodna 1 cor., Gavril Beiu 1 cor., Dr. A. Marta Lipova 5 cor., Vasiliu Boța Lipova 2 cor., Meletiu Suci Sistorovetz 2 cor., Dr. Vasile Avramescu, advocat M. Radna 5 cor., Dr. Aurel Cioban M. Radna 5 cor., Dr. At. Bradean M. Radna 3 cor., Dimitrie Roman M. Radna 1 cor., George Covacicici Minis 2 cor., Dr. Dimitrie Magdu M. Radna 4 cor.;

dela »Arieșana« (Turda) 214 cor., cu următoarea listă: Grigoriu Pop 10 cor., Dr. Pataceanu 10 cor., Dr. Iuliu Popescu 10 cor., Dr. George Popescu 20 cor., »Arieșana« institut de credit și economii societate pe acții Turda 100 cor., G. Boldea 5 cor., Vincentiu Nemeș 2 cor., nedesc. 2 cor., Găzdas 2 cor., Ioan Suci 2 cor., Simeon Rusu 1 cor., Elia Hircau 1 cor., Dr. Oranyi Sandor 2 cor., I. Eszényi 2 cor., Oszbrian Ernő 2 cor., Dr. Moldovan V. 10 cor., Iovian Mureșan, protopop 10 cor., Nicolau Retea 3 cor., Samuil Poruțiu 10 corone;

dela »Iulia« (Alba-Iulia) 142 corone cu următoarea listă: Direcțiunea institutului »Iulia« 80 corone, Nicolau Florescu Ighiu 20 cor., Stefan Crisjan Teiș 10 cor., Artimon Blasan Obreja 6 cor., Ioan Cirlea Alba-Iulia 10 cor., Teodosiu Lobont Alba-Iulia 8 cor., Ioachim Fulea Alba-Iulia 8 cor.;

dela »Mureșana« (Reghin) 142 corone 80 bani, cu următoarea listă: Mureșana institut de credit și economii Reghin 50

*) A se vedé Nri. 62 și 67 dela 18 și 25 Martie ai »Gaz. Trans.«

cor., Sagău Galacteon, protopop gr. or. Cuesdiu 10 cor., Cetățian Marcu, subjudic pens. Reghin 10 cor., Dr. Ioan Popescu, advocat Reghin 10 cor., Petru Ciobotariu, preot gr. cat. M. Reghin 2 cor., Leo Popescu, preot gr. or. Deda 4 cor., Iosif Popescu și soția, director de bancă Reghin 10 cor., surorile Todea Reghin 10 cor., Eugenia de Barbu, soție de comtabil Reghin 10 cor., Dr. Ceușanu A., adv. 5 cor., Dr. Chețian Augustin, advocat S. Reghin 10 cor., véd. Helena Marinovits S. Reghin 4 cor., Georgiu Maior, invét. dirig. S. Reghin 2 cor., Demetriu Incze, măestru papucar 1 cor., Iosef Sipos, măestru de timar 2 cor., Bucur Mihaly, măestru de rotar 1 cor., N. N. 20 b., Lința 20 b., N. N. 20 b., N. N. 20 b., Monachul Pangrate Todicescu România (S-ta mănăstire Neamțu) 1 cor.;

dela d-l Ioan Banciu (Seliște) 146 corone, cu următoarea listă: Axente Banciu 10 cor., Iordache Roșca, căpitan 10 cor., Lupea Comșa 1 cor., I. Lupăș 1 cor., Nicolae N. Țintea 1 cor., Ioan Banciu 10 cor., Dr. N. Comșa 10 cor., Maria Lăpădat 1 cor., Stana Răuciu 2 cor., Dr. N. Petra 5 cor., Dumitru Banciu 10 cor., Petru I. Comșa 20 cor., Dr. Calefariu 5 cor. Invétătorii 5 cor., Popescu 1 cor., Pluhars 5 cor., N. N. 2 cor., N. Roman 5 cor., I. Crișanu 2 cor., Iacob Șteflea 4 cor., Dumitru Roșca 2 cor., C. Herța 2 cor., Ionel Comșa 10 cor., N. Hențea 20 cor.;

Dela »Fóia Poporului« (Sibiu) 34 corone, cu următoarea listă: Dr. Part. Barbu cor. 2, Dr. Laurian Borcea cor. 3, Oprea Șteflea cor. 3, Octavian Tobias cor. 5, Dr. Vasile Dan cor. 1 Iuliu Pop cor. 1, Sergiu Catilina cor. 1, Em. Florea cor. 1, Alex. Popa cor. 1, N. N. cor. 1, Nicolau Boieru cor. 1, Petru Tincu cor. 1, Dr. Dionisie Roman cor. 1, Iosif Goga cor. 1, Ioan Bonfert cor. 2, Aur. S. Pécuar cor. 2, Iosef Marschall cor. 2, Silvestru Moldovun cor. 5.

(Va urma).

Suntem rugați a da loc următoarei scrisori semnată de mai mulți fruntași din Săcele:

„D. S. D-lui George Urdea, paroch, președinte al fundatorilor »Săcelenei« în Cernat.

Prin această avem onórea a Vă comunica, că noi subscrișii nu voim să mai luăm parte și să ne dăm concursul nostru moral și material la continuarea lucrării pornite cu scopul de a înființa o societate pe acții sub numele »Săceleana« în Cernatu.

Prin urmare revocăm subscrierile noastre atât de pe toate esemplarele și copiile aceleia și, renunțând la toate drepturile, ce ni-se rezervă acolo, ne subtragem cu diua de astăzi tot de-odată dela orice datorință séu obligament și declinăm dela noi ori-ce responsabilitate materială și morală, cari s'ar ridica eventual față de noi pe basa acelui prospect.

Motivele, pentru cari ne-am hotărît ca să ne retragem cu totul dela întreaga acțiune pornită și pusă deja în curgere, ne rezervăm a Vi-le comunica, decă dorim, cu altă ocaziune și în alt mod. Acum și la acest loc numai atât observăm, că nu putem consimți cu mai multe lucruri, cari s'au făcut deja în jurul publicărei prospectului.

Regretăm chiar mult pe unele din ele, pentru-că nu sunt adevărate, nu sunt exacte și mai ales pentru-că au fost fals și cu rea credință aduse în publicitate.

Satulung, în 10 Aprilie.

Vé rugăm decă să luați spre scire această retragere a noastră și rămănem cu totă stima:

Romul Verzea preot. Ioan Țifei comerciant. Alexe Verzea paroch. I. Bodeanu proprietar. Savu Luca, martor al subscrierilor, Ion Borcea, martor al subscrierilor.

Onorată Redacțiune!

Vé rugăm să binevoiți a da loc, în prețuita »Gazetă«, la următoarele:

În lanțul minciunilor și scorniturilor tendențiose, cari forméză hrana de toate di-lele a unor ómeni, cari numai cu astfel de mijlóc cred a se mai puté rehabilita în opiniunea publică, s'au lansat de curénd minciună nouă în cestiunea fabulosului venit curat al »regiei proprié« a moșiei »Sudiții«, proprietatea bisericeii S-tului Nicolae din Brașov-Schei.

Deși am fi moralicesce dispensați de a o face, totuși pentru orientarea publicului, ținem că suntem dator în calitatea noastră de delegați esmiși tocmai pentru controlarea încheierei socotelilor regiei pro-

pril a moșiei »Sudiții«, să facem următoarea declarațiune:

1. nu este adevărat, că din Bilanțul real al moșiei »Sudiții« — după 2 (doi) ani de regie proprie — resultă un profit curat de lei 42841.50 peste arénda de lei 52950— (?) anual; decă lansarea minciunii despre un profit inchipuit, nu e alta ceva, decât o simplă tragere pe sfóră a publicului neorientat.

2. dăr și până la constatarea rezultatului final al acestei afaceri financiare, putem de acuma s'o spunem, că amintitul profit e un simplu product de fantasia.

Dorim, ca Dumnezeu să ferescă biserică S-tului Nicolae de profituri ca și cel dobéndit pe doi ani, din administrația în regie proprie a moșiei »Sudiții.«

Brașov, în 31 Martie v. 1905.

Ioan Murăroiu, Florea Pernea, contabil. delegat.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Aprilie. Nicl o schimbare în situațiunea politică. Conte Tisza va rămăné în fruntea cabinetului până la resolvirea definitivă a crisei.

Viena, 13 Aprilie. La începutul lui Mai se va face în »Reichsrath« cetirea a două a tarifului vamal. După acesta guvernul austriac va adresa la Budapesta întrebări concrete cu privire la politica economică a monarhieii.

Tokio, 13 Aprilie. Apariția flotei rusesci în apele asiatice a provocat aici emoțiune. Svonul despre o luptă navală nu se confirmă. În Manciuria Rușii se concentréză și se întăresc. La Wladiwostok se fac exerciții cu submarine.

Londra, 12 Aprilie. »Daily Telegraph« primesce din Tokio scirea, că flota lui Rosdestvensky nu va merge mai departe, ci va aștepta la insulele Anamba a treia escadră rusescă a lui Nebogatov. La Tokio se crede, că flota rusescă va ancora în partea nordică a insulelor franceses Condore, unde pôte să aștepte în liniște pe Nebogatov. Aici n'ar puté fi amenințată de torpilórele japonese, căci dela Condore până la Pescadore, unde se afirmă că s'ar afla flota lui Togo, distanța e de o mie de miluri. Escadra lui Nebogatov va sosi la insulele Anamba în timp de două săptămâni.

Apropiindu-se timpul de zidiri și adaptări imi i-au voe a mă recomanda On. public și On. officii parochiale, efortii școlare, ca la cas de zidire se adapteare la case, școli și altele, să binevoiască a mă însărcina cu esecutarea lucrărilor, care le voiú face cu prețuri de tot convenabile și la terminul fixat. Cu totă stima Ioan Voicu măestru zidar diplomat în Brașovul-vechiú.

ECONOMIA.

Pășunatul vitelor.

Pășunatul vitelor în câmp este cel mai vechi și tot-odată și cel mai ușor mod de nutrire, de ore-ce și numai un singur om pôte să nutrească un număr mai mare de vite, ca decă acelea se nutresc în grajd.

Plugul și sapa au tot strimtat pășunatul de primăvară și vară, așa că singură toamna pôte da o pășune mai bogată vitelor, care însă de regulă nu prea ține mult, cu deosebire când mai domnese și ploii îndelungate, de aceea mai mult se calcă, ca cât se paște.

În câmpurile comasate, nici chiar toamna nu pôte da vitelor o pășune cum se cade, parte pentru-că pământul arător se sēmăna cu sãmănături de toamnă, parte pentru-că pe fênațele cosite odată séu de două ori, nu se mai află atâta iarbă ca să se sature vitele. Ast-fel cu drept cuvânt se aude dicéându-se de câmpurile comasate: »că vitele ierneză și vara.«

Deși unii economi de viteză susțin, că pășunatul vitelor în câmp nu este așa practic, ca nutrirea acelor în grajd, totuși astăzi este pe deplin constatată, că pășunatul din câmp, decât acela este destul de bogat în ierburi, este avantajos din mai multe puncte de vedere.

Pășunatul vitelor în câmp, dă acelor privilegii de a se pute mișca în aerul liber și sănătos, care apoi le întărește, le oțelesce și le feresce de multe boli. Pășunatul vitelor în câmp în cele mai multe cazuri, le oferă acelor atâta nutreț, de cât adică ele au trebuință, ca să se potă sătura. Nutrețul din câmp și-l aleg vitele în dragă viaa lor de pe unde le place, pe când în grajd sunt silite să mănânce aceea ce le dă economul.

Nutrețul din câmp nici nu este așa de scump ca cel din grajd. Vitele mănâncă la pășune sunt mai date și cu schimbarea timpului, apoi sunt mai viiole și oțelute, ca cele ținate și crescute numai în grajd. Cu deosebire pentru vitele tinere pășunatul din câmp mai este de neapărată trebuință și pentru dezvoltarea trupului lor.

Un pășunat bun de vite trebuie să intrunescă și anumite recerinte, fără de cari acela nu poate corespunde a ceea scopului hotărât.

Mai întâi acela trebuie să fie bogat în iarbă. Aceasta erăși nu trebuie să fie numai de un fel (specie), ci de mai multe feluri. Pământul trebuie să conțină umezela de lipsă, ca iarba mănăcată odată de vite să potă crește erăși cât mai curând.

Un bun pășunat de vite să nu fie lipsit nici de apă bună și curată cu care adică să se potă adăpa vitele tot-deuna când le este sete. Primăvara, când iarba este destul de crudă și conține și multă apă în sine, de regulă nu o prea beu vitele, der peste vară și toamnă, când aceea a îmbătrânit și conține multă materie uscată, trebuie adăpate cât mai des.

Intr'un pășunat bun de vite să nu lipsescă nici anumite arbori mai mari, sub cari să se potă adăposti vitele pe timpul căldurilor, vânturilor și al tempestăților mai mari și de cari să se potă scăpa vitele când au lipsă de acela, er de cumva vitele dorm și peste noapte în câmp trebuie îngrijit ca în nopțile ploioase și reci, să potă fi adăpostite sub anumite șoprone închise și acoperite.

Pășunatul vitelor în câmp are pe lângă însușirile cele bune și unele scaderi. Astfel se pierde partea cea mai însemnată a bălegarului fără nici un folos practic, de cumva nu se pun vitele peste noapte și la amedzi ca să zacă pe locurile mai sărace și neroditoare.

Decă pășunatul este și ceva mai departe de comună, vitele de lucru nu sunt tot-deuna la îndemâna economului, er în cas de bolă și primărie, economul nu poate alarga îndată, ca să le dea ajutorul de lipsă ș. a.

Pășunatul vitelor în câmp nu le potă da acelor în decursul anului întreg nutrețul de lipsă, ca să se potă sătura pe deplin. Astfel la începutul primăverii, până când dă iarba mai bine, și toamna târziu, vitelor de la pășune trebuie să li-se mai de sera și dimineța și câte ceva nutreț uscat, ca acelea să nu prea slăbescă.

Pășunatul de toamnă mai are și alte scaderi deosebite, pe cari decât economul nu scie să le încunjure, ușor potă să i-se întimple și daună în vite. Astfel pășcând vitele iarba cu brumă mai grosă pe ea, pot să capete anumite răceli sau fri-

guri, cari apoi le store și slăbesc vedând cu ochii, ba în cele din urmă pot chiar și să se prăpădescă.

Venturile și ploile reci de toamnă încă au o infirmitate vătămătoare asupra sănătății unor vite, cum sunt de pildă bivolițele cele negre, cari având perul foarte rar, ușor se pot răci sau bolnăvi într'alt mod. De aceea pe astfel de timp, e mai cu scop ca să se țină și nutrirea acasă în grajd, unde cel puțin au căldura de lipsă.

Când vitele nu mai află destul nutreț la pășune, atunci trebuie ținate și nutrite în grajd, de ore-ce apucând să flămândescă tot câte puțin în fie-care zi, slăbesc vedând cu ochii, fiindcă în asemenea cazuri ele trebuie să se nutriască și încăldescă din grăsimea aceea, pe care au adunat-o peste vară în trupul lor. Aceasta este pricina, că vitele pe cele mai multe locuri slăbesc la pășunatul de toamnă și intră de tot perite în iarnă.

Decă vitele intră apoi astfel în iarnă, pe lângă cel mai bun nutreț și grijă nu se pot intră cum se cade, de ore-ce le mai sug și frigul și gerul o parte din grăsimea adunată în trupul lor. Afară de aceste pe astfel de vite slabe apoi să mai prășesc și înmulțesc și anumite insecte, cari le molestază și le mai sug și ele o parte din materia nutritivă a trupului lor.

Pășunatul vitelor de toamnă ar trebui să se facă numai după ce s'a ridicat bruma și a început a se încălzi cât de puțin aerul. Să ne ferim a scote toamna vitele din grajdurile călduroase în venturile și ploile prea reci, căci prin aceea noi însine le espunem celor mai multe boli. Tot astfel să ne ferim de a lăsa vitele să dormă în nopțile cele lungi și friguroase de toamnă în câmp, unde, pe lângă altele, pot să mai fie vătămăți și măncați chiar și de fiarele sălbatică.

De altcum este pe deplin constatată, că pășunatul de toamnă este foarte uscat și cu puțină vlagă în el. De aceea apoi și vedem, că vitele de regulă sunt trândave, leneșe și fără pic de voie.

Să ne nisumim decât a trece pe încetul vitele de la pășunatul de toamnă la nutrirea lor în grajd, care nutrirea deși potă nu este tocmai așa bună și nutritivă, totuși este mai corespunzătoare și mai princiiosă sănătății lor, de orece în grajdurile vitele au cel puțin căldura de lipsă.

Ioan Georgescu.

Grădina de legumi.

Câteva cunoscințe asupra culturii celor mai trebuincioase legume.

(Fine.)

9. *Cépa* este leguma cea mai de lipsă în fie-care casă și prin urmare nu potă lipsi din nici o grădină. Se face bine într'un pământ roditor și bine mărunțit, der nu iubescă gunoarea proșpată. Ea se prășescă din sâmință și din arpacio.

Spre a avé arpacio, vom sămăna pe la începutul lui Maiu, într'un strat sâmința de cépa; se înțelege în rânduri óble spre a o pută săpa și plivi mai bine.

Peste vară o săpăm și udăm, er toamna, când este cóptă, culegem cépsorele, le uscăm în pod, sau în alt loc umbros și svântat. Peste iarnă le păstrăm în săculețe, la un loc svântat.

— Primăvara le sădim în depărtare de 15—20 cm.

Spre a prăsi cépa din răsăd, vom sămăna prin Martie, într'un loc mai svântat din grădină. Prin Maiu, când răsădul e destul de frumos, îl răsădim pe strat în rânduri, în depărtare de 15—20 cm. Înainte de a' l răsădi, ciontăm vârful rădăcinilor și foile de jumătate cu fôrfecile, căci în cazul acesta se prinde mai bine.

Cultura cepei peste vară constă din săpat și udat. La început udăm mai des, er mai târziu și mai rar.

Prin August călcăm foile dela cépa, ca astfel cepele să se facă mai mari. Toamna când foile încep să se usce, culegem cépa, o uscăm într'un loc svântat la umbră și o împletim cununii.

10. *Usturoiul* sau *aiul* se prășescă din cătăii ce se desfac din căpățina usturoiului, sădindu-se pe strat în rânduri óble, în depărtări de câte 10—15 cm. Cultura lui mai departe, este asemenea cu a cepei.

11. *Fasolea* alătura cu varza, stălpii casei la plugarul dela sate, este o legumă, care nu-i iertat să lipsescă din nici o grădină. Deși se cultivă în măsură mare, în câmp cu celelalte plante economice, der ținând să avem peste vară la îndemână fasole verde, în grădină vom cultiva soiurile mai bune spre scopul acesta; cum este fasolea zahărului, fasolea galbena aurie ș. a. cari sunt foarte gustoase și nu fac ață. Fasolea iubescă un pământ bun, roditor, der nu proșpat gunoit. Se sămăna pe la sfârșitul lui Aprilie, — când nu mai avem témă de brumă și înghețuri, — în cuiburi de câte 50—60 cm. depărtare. Când fasolea începe a înflori, o udăm bine, căci în chipul acesta va produce o rodă mai bogată. Peste vară o săpăm de două ori. Fasolea este de două feluri, ológă și de par. Atât cea ológă, cât și cea de par, au mai multe soiuri. La cea de par e bine, ca pari să i punem încă când o sămănam, căci decât-i punem mai târziu vătămăm rădăcinile.

13. *Sălată* încă este una dintre legumele cele mai folosite la casa fie-cărei economice, având un gust bun și recoricitor. Prășescă foarte bine în pământului afēnat și bine gunoit. Iubescă umezela și de aceea trebuie udată des, decât vrem să avem sălată frumoasă și fragedă. Este sălată cu căpățină și fără căpățină. Cea mai plăcută este cea cu căpățină. Sălată se sămăna cât se potă de timpuriu, îndată ce s'a sbit cu pământul ca să putem lucra. Când sălată are 4 foi, se reasădesc pe strat, în depărtare de 15—20 cm. Peste vară se săpă și udă.

Spre a avea sălată mai de timpuriu primăvara, sămănam toamna prin Septembrie și după-ce răsădul e destul de frumos, o sădim pe strat, în nisce șanțulețe de 10 cm. afundime și spre a o feri contra gerului, o acoperim cu gâteje, peste cari presărăm puțin paie. Primăvara firele degerate le îndepărtăm, er cele rămasă le săpăm, udăm și prin Maiu avem sălată frumoasă.

13. *Păllăgelele* încă având un gust bun și plăcut și fiind o legumă sănătoasă, merită să le dăm totă atențiunea. Reușescă foarte bine într'un pământ mai lutos, însă roditor, der le place și pământul afēnat și bine gunoit. Se prășescă din sâmință în modul următor: Pe la începutul lui Martie, sămănam sâmința în pat cald, sau în lipsa acestuia în casă într'o óla sau lădiță. Când răsădul e destul de frumos, și timpul s'a încălzit destul spre a nu mai avé frică de înghețuri, le sădim în liber, câte 2 rânduri pe un strat în depărtare de 60—80 cm. între fire și 40 cm. între rânduri.

La început, până ce răsădul se prinde bine și întărește, trebuie udat mai des.

Peste vară le săpăm de 2—3 ori. Mai târziu, între cotor și frunze, cum se dice la subsuori, cresc nisce pui sau vlăstarți, cari în continuu trebuie îndepărtați, decât dorim să avem patlagele mai mari și mai frumoase. E destul decât să lăsăm 3 crengi.

Patlagelele, după întâia săpătură, le legăm pe pari, întocmai ca vița de vie, spre a nu se întinde pe pământ.

14. *Ardeiul*, fiind o legumă, care încă răsare târziu, îl sămănam în pat cald, sau în casă în óla, pe la începutul lui Martie. Răsădul frumos prin Maiu, îl sădim pe strat, în depărtare de 20—25 cm. După sădit udăm bine firele. Ii place un pământ gras și bine mărunțit și gunoit proșpat. Cultura lui peste vară constă din săpat

și udat în timp de secetă. Este ardeiu care pișcă seu paprică și ardeiu gras, care nu pișcă. Ambele soiuri să cultivă într'un fel.

15. *Crastaveții* se întrebuintă în mare măsură la fie-care casă, atât murăți în apă sărată, seu oțet, cât și ca sălată. Le place într'un pământ roditor și proșpat gunoit. Mai bine reușescă însă în țelina spartă.

Crastaveții se sămăna în cuiburi la 60—80 cm. depărtare. Decă locul e umezdos, facem nisce moviute și pe acelea sămănam, er decât e uscat, în cuiburi de 10 cm. afunde.

Intr'un cuib nu lăsăm mai mult de 2—3 fire. Crastaveții fiind foarte simțitori la frig, îi sămănam numai pe la începutul lui Maiu, când nu mai avem frică de brumă și îngheț. Ca să avem însă crastaveții de timpuriu, vom sămăna câte-va fire în óle în casă încă prin Martie—April, acelea apoi prin Maiu le mutăm în liber cu pământ cu tot. După ce i-am mutat, în nopțile diutăii îi coperim cu ceva. Crastaveții de iarnă se sămăna prin mijlocul lui Iunie. Când crastaveții au 4 frunze, rupem puțin din vârful firelor spre a face mai mulți vlăstari și lucrul acesta îl facem în mai multe rânduri.

Atât pentru iarnă, cât și pentru vară sunt mai multe soiuri de crastaveți.

Codlea, în 22 Martie 1905,

A. Boldor,
inv. dir.

Obiceiuri la nuntă.

(In Rêșnov.)

— Fine. —

Duminecă séra.

După-ce s'a însărat de tot, nuntașii se despart în 3 părți, unii merg la ginere, alții la mirésă, er ómenii invitați de nunul, la casa nunului, având acesta dreptul a-și alege pentru séra aceea pe cel mai bun lăutar.

Séra pe la 10 césuri nunul pentru ómenii săi pune masă, care de regulă e mai bogată ca în celelalte locuri. După masă joc în tóte 3 locurile până spre diuă.

Luni după nuntă.

Înainte cu căți-va ani era obiceiul, că Luni se punea er masă nuntașilor, er după masă eșiau cu jocul afară și jucau până séra. Era o petrecere cu mult mai animată ca Duminecă. Acum însă acest obicei nu mai e, ci nuntașii trebuie să se mulțumescă cu masa de Duminecă la amedzi. Acum pentru Luni, ómenii fac care cum se pricep. De diminēță se duc la mirele, mai béu ceva rachiu, apoi plécă cu lăutarii pe la unii dintre nuntași de zoresc și adună astfel bani de rachiu cu cari apoi se duc la cărciumă și-i béu. În decursul zoritului apoi fac tot felul de comedii, cari numai hazlii și frumoase sunt. Nici de obicei nu se pot lua, căci la o nuntă fac un fel, la alta altfel. Așa unii se îmbracă în haine nemțesci și trag mânuși în mână. Alții se îmbracă femeie, alții se îmbracă în haine săsesci și fac pe jutarul, alții fac pe esecutorul, alții se îmbracă soldați, alții se încarcă toți pe un car cu 2 seu 4 boi, cărora le légă cârpe la jug etc. Prin urmare la fie-care nuntă ceva deosebit, cari însă numai obiceiuri romănesci nu sunt, ci tóte sunt născociri și parte obiceiuri străine. Astea tóte se fac înainte de prânz; după prânz bărbații intră în crășmă și béu ce au câștigat de la zorit.

Calea mare.

Acosta se face de regulă Luni séra. Calea mare este întrunirea la o masă (cină) în casa ginerelei, a cător-va familii mai de aprópe înrudite seu vecini cu mirele, a cător-va familii din partea miresei și a cătorva din partea nunului. După-ce însăreză, cei chemați espres încep a se aduna la casa mirelui. După-ce sunt mai mulți adunați încep a juca, având și lăutar.

Jocul ține până pe la 9 seu 10 óre, când se pune masă. Aședându-se toți la

masă, în fruntea mesei preotul și nunul, ér de nu e preotul alt-cineva, care scie împărți nisce daruri ce se împart cu această ocaziune, și anume: turte dulci și colaci (păpuși) cari sunt cumpărate și făcute cu cheltuiala ambilor socri și se împart în următorul mod: Nunului o pâine și o scărișoră și 2 turte. Vornicului tot așa. Miresei și ginerelui câte o turtă, ér restul ca 6—8 turte se împart în bucățele mici la toți mesenii.

După-ce s'a isprăvit cu mâncarea, se începe darul, care astă s'era constă din 20—50 cr. de familie.

Apoi se ridică masa și se începe éráși jocul, care durează până la ziua.

Căciula.

După cum șisesem într'un loc, gine-rile „pentru-ca se-și capete mirésa, cins-tesce pe nuna cu 3—4 cor. ca se-i bea la căciulă.

În scopul acesta nuna invită pe că-teva femei mai de aproape cu ai nunței, în una din zilele primei săptămăni după nuntă, Joi séu Sâmbătă, și acolo fiind nu-mai femei singure 10—15 inse, aduc pe banii primiți de la ginere: rachiu séu țui-că, fori vin, și béu și se chefuesc împreună. Déca banii au fost puținii, ér ele mai au chef de petrecut, atunci fac arunc între ele, dând fie-care câte ceva bani, pe cari mai aduc beutură și petrec.

Măncarea la nuntă.

Acésta de regulă constă din varză acrá cu carne și din urez cu carne. În mod esceptional, în unele locuri se ser-vesce și supă de tăței și sarmale.

Un lucru nepotrivit este, că de re-gulă mai întâi se servece varza acrá, apoi urezul dulce, care nu este supă, ci un fel de pilaf.

Nuntele se fac în tot decursul anu-lui, d'era cele mai multe tómma, érna și pri-măvara, mai puțin vara.

Dér în nici un cas, nuntă fără varză acrá nu se face.

Vineri după nuntă.

La noi e obiceiul, ca părechea tinérá în ziua acésta sé mergă la Brașov, unde Vinerea e t'erg de săptămână. Orí are ceva de t'erguit orí nu, plouă, ningă, fie orí-ce vreme, ei merg la Brașov. Înainte de Bra-șov ei amândoi nu merg nicăiri.

Indatoriri între finii și nași, ca urmări ale cununiei.

La Crăciun

Finii sunt datorii a duce nașilor în prima șa de Crăciun ca cins-te o oglindă mare, séu o ólá de tucii, séu alt-ceva ce poftesce nașul, cam în preț de 5 fl. Mai înainte se ducea de regulă o ploscă mare legată cu piele.

A dóua șa de Crăciun, fina duce o păreche de colaci din 18 kgr. făină, lungii de 1 m. și lați de 4 dm., cari costă 3—4 fl. Érá nași chiamă pe finii și părinții lor, tot a doua șa de Crăciun la ei la masă, unde mânăneă și béu împreună.

La Boboteză.

Nașa cins-tece finei un funt de lu-minii, din cari una o scóte și o aprinde și astfel în decursul liturghiei în ziua de Bo-boteză după „Tatăl nostru“ i-le predă finei.

A doua șa în ziua de Sf. Ioan, fina fi dá nași 2 funți de luminii, adecă unul primit eri de la nașa și 1 funt cumpérat de ea, și nașa cins-tece pe fina cu 1 séu cu 2 din luminile acelea primite.

La Paști.

În ziua primă fina duce nași 10—12 ouă împistrite, ér altele duc 4—6 ceșci cu 3—4 portocale.

La Rosalii.

În ziua primă fina duce nași o tur-tă mare de 60—80 cr. (turtă dulce cu chipurii pe ea), ér altele duc vase în preț de 1—150 fl.

La St. Petru.

Fiind ziua de t'erg de t'era la noi în comună la St. Petru, nuna cumpéră finei un ciubăr mare 150—2 fl. și o băită.

Tóte indatoriile aci arătate, numei în anul prim se observă, ér pentru viitor

rémân de se duc regulat colacii arátați mai sus, fina nași, ér nași dau masă.

Romul Cristolovean,
inv. dirig.

Dare de sémă.

Cu ocaziunea produțiunii declama-torice-musicale-teatrale împreună cu dans ce a avut loc Sâmbătă în 26 Febr. v. (11 Martie n.) 1905, în sala hotelului „Cen-tral“ (Nr. 1) din loc, de către *Tinerimea română de pe Cóstă* (Scheiú—Brașov) au bine-voit a contribui onorații domni:

G. B. 1 cor., E. Precup 1 cor., Dr. A. Mureșianu 1 cor., d-na B. B. 5 cor., d-l N. Grădinar 1 cor., I. Burecuta 1 cor., I. G. E. 60 b., Dr. Vecerde 1 cor., Cor-nel Aiser 1 cor., N. N. 1 cor., S. Medianu 1 cor., Ștefan Găitan 1 cor., Theodor Cris-tan 1 cor., Dumitru Pop, zaráf 50 b., Dra-gomir Pulpaș 1 cor., N. N. 1 cor., P. Ne-meș 1 cor., d-na E. Neça 1 cor., d-l N. Dima 2 cor., d-na Ect. Șafr. 1 cor., Dr. Ios. Blaga 1 cor., Vasile V. Muscalu 40 bani, Ladislau Popa 2 cor., Dr. Mănoiu 3 cor., d-na Ludovica Pop 1 cor., Mina I. Coliban 1 cor., Maria I. Munteanu 1 cor., Maria Cristof 1 cor., d-l Andrei Deju 40 b., d-na M. I. Oncioiu 1 cor., d-l I. Dușoiu 1 cor., Dumitru Stinghe 2 cor., N. Bogdan 1 cor., N. N. 1 cor., N. N. 1 cor., D. L. 1 cor., d-na Elena Sfatea 40 b., d-l V. Onițiu 1 cor., d-na M. G. Galii 1 cor., d-l A. Gior-tea 1 cor., I. Petrović 1 cor., Vasile Voina, protopop 1 cor., Vasile Voina, cand. de prof. 1 cor., d-na Elena D. Munteanu 1 cor., d-l Dr. Vasile Saftu 4 cor., Dr. C. Lacea 1 cor., S. Theodor 1 cor., d-na Ma-rina Munteanu 1 cor., d-l A. Vlaicu 4 cor., P. A. Popoviciú 4 cor., George Cioflec 40 b., I. Deju 1 cor., d-na Elisabeta D. Pop 1 cor., Elena Arefa 40 b., d-l Vasile Ol-teanu 1 cor., N. Navrea 1 cor., G. Zavići 1 cor., Arsenie Orghidan 1 cor., Neculae G. Furnică 2 cor., Ioan Furnică 1 cor., George Marian 40 b., Ioan Chitea 40 b., Neculae Olteanu 40 b., Ioan Gogonatu 40 b., Dumitru Ardelean 60 b., Elena Tabără 60 b., Gruya Alexandru 40 b., George Fulga 40 b., F. S. 40 b., Dumitru Bucá 40 b., d-na M. Moldovean 60 b., d-l Ioan Șutescu 40 b., Elena Vili 30 b., George Vili 30 b., Neculae Marcu 40 b., Ioan Mu-șică 20 b., Constantin Tiu 30 b., Chiroiu 40 b., George Urzică 40 b., Constantin Pitiș 40 b., George Furnică, măcelar 2 cor., D. Gontea 20 b., Const. Ploșca 1 cor., Ioan Pulpaș 20 b., G. Căpățina 20 b., Vasile Bărbier 60 b., N. Peligrad 40 b., G. Stin-ghe 1 cor. 20 b., I. C. Panțu, prof. 4 cor., D. Făgărășanu, prof. 2 cor., N. Colacea 1 cor., N. N. 1 cor. I. P. 1 cor., G. N. 2 cor., N. Sulică 3 cor., N. N. 20 b., G. Urdea 1 cor., Gr. Popescu 1 cor., Victor Pop 1 cor., Petru C. Mitrea 1 cor., Florea Per-nea 2 cor., Arnoldt Szegő 2 cor., Vasile Pitiș 2 cor. 40 b. D-l Dumitru Furnică a dăruiț 2 covrigi în preț de 3 cor. pentru teatru.

Intratele produțiunii au fost de 507 cor. 16 bani, subtrăgându-se spesele de 326 cor. 52 b., rezultă un profil curat de 180 cor. 64 b., din care o parte, 120 cor. 64 b. s'a alăturat la fondul *Tinerimei de pe Cóstă*, ér restul 60 cor. s'a împărțit spre scopuri filantropice și anume: La *fondul picturii din láuntrul bisericeii sf. Treimi* de pe Tocilele 20 cor., la *fondul corului bisericeii sf. Adormiri din Brașovul vechiú* 20 cor., și la *fondul Junilor tineri* 20 cor.

Aducem și pe acéști cale sincerile nóstre mulțumite stim. dómne și domni contribuțenți, precum și onor. public, care s'a prezentat întrun număr atât de frumos la acésta petrecere.

Tinerimea română de pe Cóstă.

Fără nici un reclam crucea séu stéua duplă electro-magnetică a d-lui Müller Albert, Budapesta V. Vadász utca 42/AE, a devenit renumită în tóte părțile lumii.

Fórté mulți după folosința crucei s'au vindecate de bóle vechi, așa încát de la aceștia în tótá ziua sosesc scrisori pline de mulțumire. D-l fotograful Eisschild Adolf din Cservenk a scris următorele: De mult timp trebuia sé-mi arăt marea mulțumire ce o am față de aparatul aflat prin dom-nia ta, astă însă cu adinsul am tăcut'o până acum, deóre-ce cu cea mai mare cu-riositate am așteptat a afla, că nevasta mea, ce cu ajutorul crucei R. B. 86967 de-veni-va éráși sănétósă? Prin urmare cu cea mai mare bucurie constatez, că ne-vasta mea, care duréndu-o pieptul și sto-macul avé în genere lipsa poței de mân-care, durerii de cap și multe alte bóle, cu ajutorul aparatului d-vóstré s'a făcut pe deplin sănétósă, prin urmare aparatul d-vóstré sunt silit a-l láuda și a-l reco-manda fie-cărui suferitor de bóle.

Prețul aparatului mare 6 coróne.

POSTA REDACȚIUNEI.

X. Y. Sibiu. A sosít ađi. În numărul viitor se va publica în estras.

Vindecarea deplină a bóle-lor secrete. Sé nu pregete nimeni ín-tr'o cestuine atât de gingăse a se presenta odată în persónă, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streiná-tate poți afla punctul locului, causa, răs-pândirea și starea bólei, orí cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe basa acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rólui, ceea-ce fie-care o póte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Déca cine-va nu póte veni în persónă, atunci se-și des-crisie bóla cu deámănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisóre pune marca de răspuns. După íncheerea curei, scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special al d-rului **Palócz**, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conscientiositate capéta orí cine (bărbat séu femeie) deslu-șiri asupra vieții seculare, unde i-se cur-rátá sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberéză de bóla și suflet-ul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor dil-nice Dr. **Palócz** vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu me-todul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și tóte bólele ce se tin de organele seculare femeesc. Pen-tru femei e sală de așteptare și íntrare separată. Consultațiunile le dá însuși Dr. **Palócz** de la 10 ore în. a. până la 6 ore séra (Duminică până la 12 ore la amiazi).

Adresa **Dr. Palócz**, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Trifoi de sémănat prima calitate fără mătăsă

sé afla de vëndare cu prețul de Cor. 160—170 pro maja metrică la magazinele institutului „Albina“ gara Brașov.

Rugăm p. t. Domni economi a ne onora cu comande, care le efec-tuim prompt.

Administrațiunea magazinelor a institutului „ALBINA“ Filiala Brașov.
2—3.1719.

Publicație de aréndare.

Comuna bisericescă evang. dela biserica din deal (Mar-tinsberg) aréndeză încá din páménturile în livadea cea mare: 17 jugere pámént ará-tor, și liveđi în parțele de jugere.

Doritorii de a lua în aréndá sé se adreseze la d-l epitrop

KARL PLATZ,
Brașovul-vechiú, Strada lungă nr. 93.

AVIS!

Subscrisul are onórea a aduce la cunoscința On. public. că cu ziua de 3 Maiú st. n. voiú deschide **o Láptărie cu lapte de Caprá**

în Casa de Tir (Schützenhaus),

unde se póte lua lapte în fie-care șa dimineța și séra.

Se póte abona și lunar, pentru dus a casá cu capra.

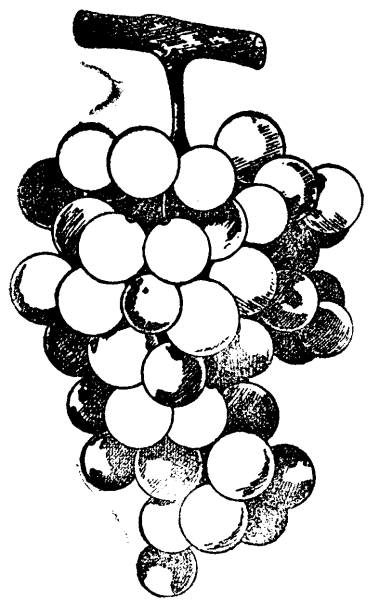
Prețul este 6 cor.,

de persónă lunar, pentru dus capra de 2-ori pe șa, dimineța și séra.

Rog ca doritorii de a se abona sé mé insciințeze cu o carte postală, ca se sciu numele și locuința.

Cu tótá stima
DUMITRU CRISTOLOVEAN
4—4.1694. în Casa de Tir (Schützenhaus).

„Plantație de Millenium“ Nagyösz

Prețuri fórté ieftine!

Prețuri fórté ieftine!

Struguri frumoși, durabili

numai acela póte cultiva, care va cere gratis Catalogul cu prețurile acelei mai mari pepinierii de vițe, care s'au fondat cu ajutorul și controla Statului.
19—20, (1540).

500 fl. plătesc celui ce va durere de dinți, orí îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui **Bartilla**, o sticlă 70 bani. (Pentru pachetare și expe. franco 96 fl.)

Eduard Bartilla-Winkler
VIENNA, 19/1., Sommergasse 1.

Sé se cérá pretotindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locu-rile, unde nu se póte capéta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco

Se capéta în **BRAȘOV** la farmaciunile:
V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter pia-ța Franc. Isosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21.
Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna.
Eduard Kugler Brașovul vechiú.

IOSIF NAGY,

BRAȘOV, Calea Gărei (lângă Ramificația Tramvaiului).

Are onórea a recomanda On. Public

Atelierul séu de cioplitorie de piatră

și marelé deposit de **Monumente sepulcrale** și de marmoră lucrate fin și durabil.

Esecutare de mobile din marmură.

Deposit de Granit, Syemit, Labrador, An-desyt și petri de násip durabile și scutite de ínghet. Nicăiri nu se póte procura mai ieftine, fiind din mána primă.

Iau în antreprisă orí-ce fel de lucru de cioplit piatră la zidiri.

Serviciu prompt.

Prețuri solide.

În atențiunea Damelor și Domnilor!

Confecțiuni de Dame

Târgul Inului Nr. 28.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de bărbați

Târgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Dela deschiderea prăvăliilor mele mi-am procurat tot-deuna depositul meu de haine cu bani gata, prin ceea-ce mă află în plăcuta situație de a oferi On. Public favorurile cele mai extreme, mai ales că cumpărătura a doua de primăvară a fost foarte favorabilă și succésă. Depositul meu de haine constă din confecțiuni de ale firmelor indigene și streine cele mai distinse; se confecționează sub privighierea mea personală după croiala cea mai modernă din stofe curat de lână și cu cu accesorii de cele mai durabile. — Ceea-ce privesce prețurile, aceste sunt așa de ieftine, încât orî cine se pôte convinge, că cu prețuri așa de favorabile nimeni nu pôte servi.

Fiind-că principiul meu este să fac dever mare cu puțin profit ofer: garderobă pentru bărbați din stofe bune după cea mai din urmă modă cu următoarele prețuri:

- I Costum în orî-ce colóre,
- I Pardesiu căptușit cu mătase,
- I Pantalon,
- I Vestă de pichet modernă,

la olalată le dau cu **20 fiorini.**

Asortiment mare de haine pentru confirmație.

Cu totă stima **N. P. GOLDMANN**, magazin de haine pentru dame și bărbați.

PREȚURÎ FĂRĂ CONCURENȚĂ!

Despărțământul pentru Dame.

Târgul Inului Nr. 28.

1	Haveloc de Dame	fl. 4 50.	} și mai sus.
	Palton negru modera	fl. 6 —.	
	Paletot	fl. 6 —.	
	„ de fetițe, copii	fl. 4 —.	
	„ de Dame doubel engl.	fl. 4 —.	

Despărțământul pentru bărbați.

Târgul Inului Nr. 31—33 în palatul lui Czell.

1	Pardesiu modern pentru bărbați	fl. 7 50.	} și mai sus.
	Tilster engl. modern double	fl. 8 —.	
	Costum modern Sacco	fl. 7 50.	
	Haveloc	fl. 6 —.	
	Costum de școlari	fl. 4 50.	
	Pardesiu de copii	fl. 5 —.	
	Costume de copii dela 1 fl. 50 cr.		

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprinzătoare.

ANUNȚ.

Doi Tauri de rasă (Pinzgau),

de câte de 2 ani, cari posed certificate din partea comisiunii vizitătoare veterinară a orașului Brașov, ținută la 15(28) Martie 1905, sub

Nr. 1 și 14—1905, în sensul §-lui 1 din statutul municipal pentru prăsila de vite.

Se află de vânzare

la d-l Ioan Bârsan, cântăreț Brașovul-vechiu, Strada Bisericii române nr. 15/a. 3—3,1700.

ISVORUL de APĂ AMARĂ FRANCISC IOSIF

se distinge

după declarațiunile autorităților medicale:

- „Resultat în tota'auna sigur și mulțumitor.“
Prof. Dr. Erhardt, Berlin director al cliniceii medic.
- „Chiar și în cantități mici are efect și nu este dezagreabilă la beut.“ Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg, director al cliniceii medic.
- „În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur.“
Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al cliniceii medicale.
- „În general lăudată ca având gust bun.“
Prof. Dr. de Buhl, München, director al inst. patologic.
- „Un gust mult mai bun, decât la alte ape.“
Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.
- „Produce efect chiar și în cazul, când intestinul este iritabil, fără dureri și fără greutate.“
Prof. Dr. de Leube, Würzburg, director al cliniceii medicale.
- „Întrebuințarea este liberă de orî-ce consecințe desagreabile.“
Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul cliniceii medic.
- „Supără acțiunea stomacului, mai puțin decât alte ape minerale.“
Prof. Dr. Theodori, Bucuresci, medicul regal.
- „Chiar la întrebuițare mai îndelungată nu provocă indispoziții.“
Prof. Dr. de Bamberger, Viena, director al cliniceii medic.
- „Efect unitar, foarte bun, chiar și la întrebuițare mai îndelungată.“
Prof. Dr. Drasche, dirigintele sect. V., a spitalului general.
- „Se întrebuițeză cu folos până în ultimul timp.“
Prof. Dr. Schauta, Viena, director al cliniceii I., pentru bóle de femei.

Certificatul ministrului de răsboi c. și r. (secția sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are aprópe fără escepție efect sigur și repede, necausând nici chiar la întrebuițare mai îndelungată indispoziții secundare. Bolnavii o beau bucuros din cauza gustului plăcut.“

APA MINERALĂ „FRANCISC IOSIF“

se pôte căpăta în tóte depositele cunoscute de ape minerale.

DIRECȚIUNEA în BUDAPESTA.

Spre a-se asigura contra amăgirilor, consumentul să cêră expres

„Apa amară „FRANCISC IOSIF“.“ 45—0.1301.

Prețuri foarte scădute!

Ocasiune rară de cumpărat!

Cu începere dela 10 Aprilie

se vinde Haine

pentru Domni, băieți și copiii

la firma (1—10.)

J. ASCHER, Strada Porții Nr. 1

cu prețuri foarte scădute.

Prețuri foarte scădute!

BANI! BANI! BANI!

Avem onóre a aduce la cunoscința On. public, că în urma legăturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice bănci din țeră și străinătate, suntem în plăcută pozițiune a esopera cele mai ieftine și mai favorabile împrumuturi hipotecare.

(Pe pământuri orî și unde, pe edificii însă numai la orașe și orașele). Împrumuturile se dau pe termen de 10—50 ani și anume: pe pământuri cu 4—4½% ér pe edificii cu 4½—5½%.

Pentru votarea unui împrumut se recer următoarele documente: 1) estrasul cărții funduare; 2) copia foil catastrale și 3) cartioica de dare. Cu documentele deodată este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipularea și pentru acoperirea speselor postale.

Cu informațiuni și prospecte servim pe lângă trimiterea unei marcă postală de 20 filerî pentru răspuns.

Tot prin noi se pôte contracta asigurări de viêtă cu condițiuni ne mai pomenite, primind asiguratul la espirarea termenului de asigurare dividende până cam la 50%, a sumei asigurate, ér în cas de mórte nu numai că primesce eređii întreaga sumă, ci li-se restituie și tóte ratele solvite până la mórtea asiguratului.

Intrevinim cumpărarea și vinderea de realități. — Cine doresce a cumpăra orî a vinde pământuri edificii, păduri, mine și întreprinderi industriale se ne descrie obietul și tot-odată pentru corespondință și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra carei sumă facem oferte interesăților misiunați.

În fine mijlocim cumpărarea de instrumente și mașine agricole, precum și motoruri de orî-ce soiu, dela cele mai mari fabrici și cu prețurile și condițiunile cele mai moderate.

Oferte sunt a se adresa la:

„PECUNIA“,

(9) întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.